Vijf-en-Twintigste Jaar. — N. 268 Godsdienst — Huisgezin — Eigendom Zondag, 3, en Maandag, 4 October 1915

Alle briefwisselingen vrachtvrij te zenden aan Aug. Van Iseghem, uitgever voor de naaml. maatsch. «Drukkerij Het Volk», Meersteeg, n° 16, Gent.
Bureel voor West-Vlaanderen: Gaston Bossuyt, Recollettenstraat, 14, Kortrijk.
Bureel van Antwerpen, Brabant en Limburg: Viktor Kuyl, Vaartstraat, 3, Leuven.

HET VOLK

CHRISTEN WERKMANSBLAD

Men schrijft in:
Op alle postkantoren aan 10 fr. per jaar. Zes maanden fr. 5.00. Drie maanden fr. 2,50.
Aankondigingen:
Prijs volgens tarief. Vooruit te betalen.
Rechterlijke herstelling, 2 fr. per regel.
Ongeteekende brieven worden geweigerd.
TELEFOON N° 137, Gent.

Verschijnt 6 maal per week

3 Centiemen het nummer
16 Centiemen per week

DE AVONDEN KOMEN AAN.

Van rond den zessen, en allicht nog vroeger, hangt de schemering in de lucht. Stilletjes aan zijgt ze neer en groeit en verdikt tot deemstering. Een goed eindje vóór het gewoon uur van slapengaan, is de avond het kotje meester — de reeds tellende herfst- en alras de lange winteravond.

* * *

De avonden komen aan!.... In gewone tijden wekten deze woorden het gedacht van huiselijkheid; van hoekering rond het warme stoofke bij glimmering van het weifelende licht; van gekeuvel rond den huiselijken haard; van voorlezing of afzonderlijke lezing rond den familiedisch.

Dezen winter echter zullen de avonden voor vele gezinnen treurig zijn. In menig huis zal er spaarzaam met de kostelijke brandstof omgegaan worden; in menig huis zal ze misschien geheel ontbreken. De comiteiten voor ondersteuning dienden van nu voort hunne aandacht te vestigen op hulp ook aan dezen kant te verleenen.

Eveneens met de verlichting zal het in vele plaatsen schrap gaan. Hoe heeft men, in vele huizen, verleden winter reeds gekariot! Hier stond het keerske, van eigen maaksel! of met dure munte betaald, te dansen en te flakkeren op tafelhoek of schouwbank. Daar straalde een velolantaarn een forschen stralenbundel op ééne vasie plaats. Ginder nog pierood de een weifelend oliepitje in een glaaske, onbekwaam om het donker uit de kamer te verdrijven. En de huisgenooten zaten rondom te knotteren, of ongenoegelijk zich te vervelen, totdat ze veel vroeger dan naar gewoonte, samenknielden voor het gebed, opstonden en, gewillig met de kiekens, naar bedde trokken!....

Hoe zal het dezen winter gaan?.... Zal er volstrekt geen middel gevonden worden om de menschen genoegzaam van petrolie te gerieven? Of om de bestaande verlichting, gaz- of electrisch licht, zoo genadig mogelijk in het bereik der groote massa te brengen?....

Gelukkig die, voor de aankomende avonden beschikken over voldoende warmte en licht! Gij toch moet dezen kostelijken tijd weten te prolijte te brengen! 't Ware immers anders zonde Gods. En al de menschen, die zonder voldoende licht en warmte voortdoen, zouden tegen u opstaan, en uw ongenoegzaam of geen gebruikmaken van de waardevolle avonden wraken.

* * *

Hoe zullen we de aankomende avonden overbrengen?

Met te genieten van de aangename huiselijkheid die ze van zelf medebrengen. Met te zorgen voor onze ontwikkeling, bijzonder met te lezen. In alle huizen, waar het gevoeglijk kan, moet er van nu voort, 's avonds gelezen worden!

Vele menschen lezen, maar niet anders dan *draakromans*. Dit is, niets anders dan vertellingen die spelen zóó ver buiten het gewone of bereikbare leven, dat ze ons leven geen deugd kunnen doen maar het veeleer schaden; die zóó ver gezocht zijn, dat hunne onwaarschijnlijkheid alwie nadenkt moet doen lachen of afstoot; die de verbeelding op hol brengen, de driften opzweepen, ja de levensopvatting door somtijds geheel vieze leerstelsels vervalschen. Zulke romans zijn de meeste van die groene of rooze boekjes, welke in gewone tijden, zooveel centiemen per week ten slotte een hoogen prijs, in afleveringen worden rondgegeven. Wie alleen zulke boeken leest, zou veel nuttiger zijn tijd verslapen en 's morgens met dat papier zijne stoof ontsteken.

* * *

Er bestaan echter wel goede romans: vertellingen namelijk die opgebloeid zijn uit den grond onzer vaderlandsche of kerkelijke geschiedenis, ons gezond volksleven, ons sociaal leven, of uit kennis en wetenschap; en die ons, bij het genot om stijl- en kunstvaardigheid, ook nog lessen geven in levenskunst, tak ikennis en allerhande weten. Zulke boeken zijn bijv. de meeste werken van Conscience en Verne; vele uitgaven van *Het Davidsfonds*; de werken van *Warden Oom*, enz., enz.

* * *

Doch, benevens romans, diende ons volk ook ja meer en meer boeken te lezen die er in de eerste plaats op uit zijn niet door eene aangename vertelling te ontspannen, maar door kennis en kunst te verrijken. Zulke boeken kunnen even aangenaam geschreven zijn als romans, en veel meer nog dan deze goed doen.

We bedoelen eerst en vooral werken *over natuurkennis*. 't Is immers toch droevig, dat de meeste menschen niets hier noch genieten van de heerlijke wereld die God rondom hen getooverd heeft. Hier bezitten we kostbare werken: bijv. de nooit genoeg aan te prijzen boeken van kanunnik Martens; verschillende andere uitgaven van *Het Davidsfond*; voor wie Fransch verstaat, de volksche werkjes van priester Moreux: het uitgavetje var Petrus Canisius: *De Godsidee in de wetenschappen*, enz., enz.

Dan werken over *Godsdienst en levenskunst*. Hier betreuren we dat de meeste onzer volksboeken over godsdienst doorgaans te droog theologisch, te redeneerend apologetisch, te weinig bewonderend leerend en volksch onderhoudend geschreven zijn. We hebben er toch eenige goede: bijv. in de reeksen van *Geloofsonderricht* (Brugge) of *Geloofsverdediging* (Antwerpen) of *Petrus Canisius*; bijv. in Alban Stolz *Sterrenhemel* en enkele prachtige levens van heiligen door nieuwere schrijvers, vooral door Jorgensen; voor meer gevorderden, boeken als *Bij het meer van Geneve* door P. Morawski (vertaling Heyndericks). Dan meesterlijke werken als: de voordrachten gehouden in Sint Thomas Genootschap te Leuven door Hugo Verriest, De Gryse, P. Rutten en andere; het prachtige *Geestelijk Leven* door kanunnik Malica (Brugge); *Levenskunst* door Forster; waarbij ook te noemen zijn verschiller de leerstellige katholieke romans, als bijv.: *De weg naar het licht* van Jorgensen; *Op welk gezag* van Benson, enz., enz.

Verder moeten we lezen: *werken over sociale kennis*. Hier hebben we verschillende werkjes van Futura vooral: *Volksontwikkeling* van Aalberse, benevens *Volksontwikkeling* van Kan. Luytgarens; de levensschetsen van *Ketteler*, *Manning*, *Windthorst*, *Donoso Cortes*; het sociale programma van *de Mun*. Dan over vakbeweging: het *Handboek der Moderne Vakvereeniging* door Hermans; *De Vakorganisatie der nijverheidswerklieden* door Prims, Arerdt en Debruyne; over Werkliedenbonden: het degelijke *Handboekje der R. K. Werkliedenvereenigingen* door Hermans; verder over Samenwerking: *De werkliedencooperatie in Engeland* door P. Verhaegen; verder de mooie boeken: *Betrekkingen tusschen onze Sociale werken en Sociale opleiding der jeugd* door H. Heymans; de verslagen onzer sociale werken: het aangenaam boek: *Sociale priesters in Frankrijk*, Drijvers: *De eigendom en wat hij worden moet*, enz., enz.

Verder vinden nog te lezen: werken *over politiek of staatkunde*: b. v. verschillende werkjes van Futura: *De antilthëse of strijd tusschen twee wereldaanschouwingen*; *Christelijke politiek* van Aalberse; *Democratie en Kiesrecht* van Lily; *Individualistisch of organisch kiesrecht*, enz., enz.

Dan ook nog: boeken over *vakkennis*, elkeen het meest over het vak dat hij uitoefent.

Ten slotte ook nog lezing bijzonder met het oog op de kunst: namelijk de werken onzer beste en ook zedelijke schrijvers: gedichten en geschriften, b. v., van Ledeganck, Van Beers, Rodenbach, Gezelle, Verriest, Walgraeve, Eeckels, Cuppens, Verschaeve, Dosfel, Persyn en anderen; van de gamakkelijkste stukken uit Vondel; eene keus uit Streuvels, enz. We weten, bij ondervinding, dat ja ook volksjongens vanzelf met eenige ontwikkeling, in al deze schrijvers smaak vinden.

* * *

Zooals ge ziet, is er overvloed van stoffe. Elk grijpe toe volgens keus. Niemand die gelegenheid heeft om te lezen, mag het, in de aankomende avonden, laten. Vindt men 's avonds geen gelegenheid, misschien heeft men binst den dag vrijen tijd. Dezen kostelijken tijd bij avonde of bij dage man men niet ongebruikt laten voorbijvliegen! Men moet hem weelderig gebruiken, vooral voor genot en ontwikkeling door lezing. Kennis is macht. Kunst veredelt. Maken we dus, door ontwikkeling ons leven sterker, schooner, beter! REMO.

De Britsche troepen in Frankrijk.

De vroegere president van den *Board of Education*, de heer Pease, die als burgerlijk lid van de kommissie voor de schadeloosstellingen in Frankrijk vertoeft en voor korten tijd te Londen verblijft, heeft aan de pers eenige mededeelingen gedaan. De kommissie is ingesteld ter vaststelling van de vergoedingen die de Fransche bevolking toekomen voor de schade die de Britsche troepen aan hare bezittingen aanbrengen, dit wil zeggen de schade niet toegebracht in het gevecht, maar voortvloeiend uit den doortocht, de bezetting en de inkwartiering.

Uit de mededeelingen van den heer Pease blijkt, dat er eene uitmuntende verhouding bestaat tusschen de Fransche burgerlijke bevolking en de Britsche troepen. De Fransche boerenbevolking is overal onzen mannen vriendschappelijk gezind, zegde de heer Pease. De kinderen juichen elken Britschen soldaat toe, dien ze zien en dat is een goed teeken voor de gevoelens der ouders. Wat de Britsche soldaten zelf betreft, ze zijn zeer welgemoed en dragen hunne lasten en gevaren zooals men mocht verwachten dat ze zouden doen.

OP DE BALKANS.

Radoslawow naar Berlijn.

Uit Sofia wordt aan den *Neue Wiener Journal* geseind dat de minister-voorzitter Radoslawow zinnens is, binnen korten tijd naar Berlijn te reizen. Dit bericht werd reeds half officieel bevestigd. Als doel der reis wordt een bezoek voorgewend aan een zoon die aldaar bij het Bulgaarsche gezantschap eene plaats bekleedt. Algemeen nochtans wordt gezegd dat die reis politieke gronden heeft en van overwegende beteekenis is.

Tusschen Griekenland en Servië.

De spoorweg die uit Griekenland in Servië leidt is uitsluitend ter militaire beschikking gesteld. Het reizigersverkeer zal maar na een paar weken heropend worden. De private telegrafische gemeenschap met Servië is geschorst. De stoombooten zijn ter beschikking van de militaire overheden gesteld. Tot nader bevel worden geen pasporten meer verleend.

De school der gendarmerie is gesloten; de leerlingen zijn gelast met de bewaking van statiën en spoorbanen. De leerlingen der andere scholen zijn ontslagen en de gebouwen dienen tot onderdak voor de soldaten.

De havenoverheid van Saloniki heeft streng alle nachtelijke vaart in de Golf verboden.

ENORM MUNITIEVERBRUIK.

De *Daily-Mail*-correspondent te Parijs seint, dat in de drie dagen en nachten durende beschieting van de Duitsche stellingen in Champagne en bij Atrecht, een millioen zware projectielen verbruikt werden.

Officieele Mededeelingen

In Vlaanderen, Frankrijk en Elzas.

(*Duitsche Melding.*)

BERLIJN, 1 October. (Wolff.) Uit het groote hoofdkwartier:

Vijandelijke monitors beschoten zonder uitwerking de omgeving van Lombaertzijde en Middelkerke.

Eenen nieuwen aanval beproefden de Engelschen gister niet weder. Onze tegenaanvallen Noordelijk van Loos deden bij hevigen vijandelijken tegenweer verdere vorderingen; eenige gevangenen, twee machiengeweren en een mijnenwerper bleven in onze handen.

Pogingen der Franschen, om Oostelijk van Souchez en Noordelijk van Neuville terrein te winnen, mislukten.

In Champagne, Oostelijk Auberive, mislukte een vijandelijke aanval, met sterke krachten ondernomen. Eveneens vruchteloos waren gezamenlijke Fransche aanvallen in de streek Noordwestelijk Massiges, waaraan troepdeelen van zeven verschillende divisies deelnamen. Het aantal gevangenen, bij de aanvallen in Champagne tot hiertoe gemaakt, is gestegen tot 104 officieren en 7019 man.

Gevolgrijke mijnontploffingen beschadigden de Fransche stelling bij Vauquois.

Fransche vliegers bewierpen Hénin-Liétard met bommen, waardoor acht Fransche burgers gedood werden. Wij hadden geen verliezen.

(*Fransche Melding.*)

PARIJS, 1 October. (Reuter.) Ambtelijk bericht van donderdagachternoen:

In Artois nam de vijand onze nieuwe stellingen Oostelijk van Souchez onder hevig vuur. In Champagne bezetten wij verscheidene plaatsen in de schutsgraven der tweede Duitsche verdedigingslinie, Westelijk den heuvel van Tahure en Westelijk de hoeve Navarin. Te dezer plaatse overschreden enkele deelen onzer troepen de Duitsche linie en gingen beslist vooruit, maar wegens zeer hevig stopvuur der artillerie en zeer hevig flankenvuur kon hunne vordering niet behouden worden. De veroverde punten der tweede vijandelijke linie behielden onze manschappen.

Zuidelijk van Ripont verbreidden en volledigden wij de verovering der eerste Duitsche linie, op dewelke wij een stuk innamen van het gewichtig steunpunt *Ouvrage de la Défaite* genaamd.

Op het overige front was de nacht rustig.

Niettegenstaande de ongunstige weersgesteltenissen, wierpen onze vliegeskaders gister bommen op de verbindingslijnen achter het Duitsche front. Bazancourt in het Suippedal, Wasmeriville, Pont Faverger, St-Hilaire le Petit alsook eene kolonne op marsch bij Somme-Py werden getroffen.

— Ambtelijk bericht van donderdagavond:

In België ondersteunde zware artillerie de ondernemingen der Engelsche vloot tegen de Duitsche kustbatterijen.

Geene beduidende gevechtsverrichtingen in Artois. De vijand toonde eenige werkdadigheid in de omgeving van Roye; eene sterke vijandelijke verkennersafdeeling werd door ons vuur verstroid. Voor Beuvraignes deden wij mijnen springen, welke de Duitsche schutsgraven verstoorden.

In Champagne wonnen wij terrein Noordelijk Le Mesnil en verder Oostelijk tusschen de hoogte 199 (Noordelijk Massiges) en de baan van Ville sur Tourbe naar Cornay in Dornois. Eenen vijandelijken tegenaanval gelukte het, weder voet te zetten in het schanswerk *de la Défaite*; een tweede, zeer hevige tegenaanval in denzelfden sector werd volledig teruggewezen.

Eene vliegtuiggroep bewierp heden Guignicourt met blijkbaar nuttig gevolg. Onze zeer hevig beschoten vliegtuigen keerden welbehouden terug.

Op het Oostelijk Gevechtsterrein.

(*Duitsche Melding.*)

BERLIJN, 1 October. (Wolff.) — Uit het groote hoofdkwartier:

Westelijk van Dunaburg, bij Grendsen, werd eene verdere stelling des vijands bestormd. In gevechten Oostelijk van Madziol alsook op het front tusschen Smorgon en Wischnew zijn Russische aanvallen onder zware verliezen afgebroken. De legergroep van veldmaarschalk von Hindenburg maakte gister 1360 gevangenen.

Bij de legergroep van prins Leopold van Beieren herhaalde de vijand zijne vruchtelooze deelsaanvallen. Alle voorstooten zijn afgewezen. Zes officieren, 494 man en zes machiengeweren vielen in onze handen.

Bij de legergroep van veldmaarschalk von Mackensen is de toestand onveranderd.

De aanval der legergroep van generaal von Linsingen gaat vooruit.

* * *

Het aantal gevangenen, in de maand September door de Duitsche troepen in het Oosten gemaakt, en de overige buit bedragen: 421 officieren, 95.464 man, 37 kanonnen, 298 machiengeweren en een vliegtuig.

(*Oostenrijkxche Melding.*)

WEENEN, 1 October. (Wolff.) — Ambtelijke mededeeling:

In Oost-Galicië viel niets bijzonders voor. Bij Nowo Alexiniec mislukte reeds in de voorbereiding eene Russische aanvalspoging onder ons artillerievuur.

Aan de Ikwa en in het Wolhynisch vestingssgebied geen verandering aan den toestand.

Aan de beek Kormin wonnen de Verbondenen opnieuw terrein. Russische tegenaanvallen werden afgewezen. Vijf Oostenrijksch-Hongaarsche schadroenen namen bij zulk een vijandelijken voorstoot twee officieren en vier honderd man gevangen en veroverden machiengeweren.

In de laatste twee gevechtsdagen vielen in deze streek tien officieren en 2400 man in gevangenschap.

(*Russische Melding.*)

ST-PETERSBURG, 1 October. (W. T. B.) Van den generaalstaf:

Bij Riga eenige nietszeggende offensiefspogingen van de Duitschers. Dezen, die poogden den Oostelijken oever van het Riwubachmeer in de streek van Kemmern (28 kilometer Oostelijk van Kukkun) te bevestigen, werden op den anderen oever teruggeworpen.

De Duitschers vielen evenzoo het kerkhof van het dorp Rose, Noordwestelijk Birsgalen aan; maar ook hier werden zij teruggeworpen. Het offensief der vijandelijke infanterie Zuidelijk het Driswjaty-meer, werd door onze cavalerie staangehouden.

Zuidelijk het Boginski-meer (tien kilometer Oostelijk van Widsy) keerden vele gevechten in ons voordeel; op verscheidene plaatsen gingen onze troepen naar het Westen vooruit.

In den omtrek van het dorp Lubki, 20 kilometer Zuidelijk het Naroczmeer, werd de vijand door ons verworpen en trok zich terug. Het gevecht bij het dorp Daniuszewo aan de Wilija, 9 kilometer Noordelijk stroomafwaarts van Smorgon, eindigde in ons voordeel. De vijand trachtte het offensief te nemen.

Op het front Krewo-Kraschin, Noordelijk Baranowitschi aan de boven-Szczara en het Oginski-kanaal, talrijke plaatselijke gevechten zonder gewichtigen invloed op den algemeenen toestand.

In den omtrek der midden-Styr bij Czartorysk en Oostelijk Kolki duren de gevechten voort. De vijand werd uit het dorp Kulikowicze aan de Styr geworpen. Evenzoo werd het dorp Koczyscze Oostelijk Kolki door ons terug veroverd.

Oostelijk Luzk, dat wij vóór twee dagen ontruimden, buitengewoon hevig gevecht bij het dorp Silno. Na eenen vijandelijken aanval moesten zich onze troepen uit eenige sectors terugtrekken. Door herhaaldelijke tegenaanvallen bij het dorp Cuman gelukte het ons vooruit te dringen en den vijand uit zijne schutsgraven te werpen. Een vijandelijke tegenaanval in den omtrek van het dorp Karpilowka bij Cuman, werd teruggeworpen.

Even weinig uitslag hadden de offensiefspogingen des vijands in den omtrek van het dorp Cebrow, Noordwestelijk Tarnopol en Zuidoostelijk van Kozlow. Onze cavalerie had verscheidene botsingen met vijandelijke voorhoeden op den linker oever der Strypa in den omtrek der dorpen Dobropole en Chmielowka, Zuidwestelijk van Trembowla.

De Oostenrijksch-Italiaansche Oorlog

(*Oostenrijksche Melding.*)

WEENEN, 1 October. (Wolff.) — Aan het Tyroler- en het Carinthierfront hadden gister enkel geschutgevechten plaats. De reeds gemelde vooruitrukkende beweging en tegen onze versterkte linie, ten Westen van de Bombaschgraven, werden door onze dappere Salzburgsche versterkingen afgeslagen. Gister vroeg vielen de Italianen den Mrzli Brh en de Zuidwestelijke helling van dien berg, met sterke krachten driemaal te vergeefs aan. Daarbij leden zij zware verliezen. Aanvalspogingen tegen enkele stellingen van het bruggehoofd van Tolmein werden, gelijk altijd, afgewezen.

(*Italiaansche Melding.*)

ROME, 1 October. — In de omgeving van de Stilfer Joch duurt het offensief onzer troepen voort, bij het Cevedal, midden storm en sneeuw, om de omgeving van kleine vijandelijke afdeelingen te zuiveren en aan het vuur van de vijandelijke artillerie een einde te stellen. In Opper Cordevole werd de werkdadigheid der vijandelijke artillerie sinds eenige dagen wat levendiger.

Onze artillerie nam gister bij Cief eene vijandelijke kolon onder vuur, die daar uiteensloeg en een groot deel harer wagens ter plaatse liet. In Carinthie en in het bekken van Flitch hadden veelvuldige kleine gevechten plaats, waarbij wij eenige vijandelijke wachten vingen. Een vijandelijk watervliegtuig wierp twee bommen op Busa. Een onzer vliegtuigen wierp, met zichtbaren goeden uitslag, bommen op eenige plaatsen van den Karst, waar men de aanwezigheid vermelde van hoogere Oostenrijksche officieren.

De Oostenrijksch-Servische Oorlog

Van het Servische gevechtsterrein.

BERLIJN, 30 September. (Korresp. Norden.) De *Lokal-Anzeiger* verneemt uit Boedapest, dat een Servisch leger van 50.000 man op 23 September naar de Bulgaarsche grens is opgemarcheerd. Het grootste deel der bevolking van Belgrado is naar Nisj en andere plaatsen in het binnenland gevlucht.

De Strijd in Mesopotamië.

LONDEN, 30 September. (Reuter.) — In het Lagerhuis las Chamberlain, minister voor Indië, de volgende telegrammen voor van generaal Nixon, kommandant der Britsche strijdkrachten in Mesopotamië:

Eerste telegram: De verrichtingen der 6e divisie aan de Tigris liefen dinsdag tot een volkomen succes. De stelling bevindt zich zeven mijlen ten Oosten van Kut-el-Amar, op beide zijden van de Tigris en strekt zich op den linkeroever ongeveer zes mijlen uit. De richting van den aanval was goed aangegeven door eene afzonderlijke kolonne van twee brigades, onder aanvoering van generaal Delamain. Na een kort optreden staken de troepen maandag van den rechteroever over en kwamen des avonds na een geforceerden marsch in het Noorderlijke linkeruiteinde, dat door een dapperen aanval en na veel tegenstand om 10 's morgens veroverd werd. Het overige deel van deze stelling werd om 2 uur genomen. Bij het vallen van den avond waren de strijdkrachten tot het Westelijke deel der stelling vooruitgekomen, dat krachtig versterkt was. De vijand werd den geheelen dag door eene andere brigade bestookt, die in zijne stellingen doorgedrongen was. Den ganschen dag hadden gevechten plaats tusschen de cavalerie, die de buitenste flank beschermde en de Turksche cavalerie.

Een aantal kanonnen, vele geweren, verscheidene honderden krijgsgevangenen en een groote hoeveelheid munitie werden veroverd. Onze verliezen bedragen, naar gemeld wordt, minder dan vijf honderd man.

Tweede telegram: De vijandelijke vooruitgeschoven stelling van Kut-el-Amar is veroverd met een groot aantal krijgsgevangenen en kanonnen. De vijand bevindt zich in volle vlucht naar Bagdad, door onze troepen vervolgd.

Japan en Zuid-Amerika.

WASHINGTON, 30 September. — De Amerikaansche handelsgehechte te Santiago (Chili) heeft bij het Amerikaansch vreemdendepartement een verslag ingediend betrekkelijk de inspanningen der Japanners om hun handelsverkeer in Zuid-Amerika te begunstigen.

Eene vereeniging van Japansche stoomvaartlijnen en groothandelaars, beschermd door de Japansche regeering, heeft te Santiago eene bestendige nijverheidstentoonstelling ingericht, waar de Chiliaansche handelaars voortdurend eene volledige keus van Japansche voortbrengselen kunnen bewonderen.

Japansche Leeningen.

LONDEN, 30 September. — Uit Tokio wordt aan den *Times* gemeld, dat de Japansche regeering eene leening van dertig millioen yen gaat uitgeven.

De bijzonderste banken zullen aan die financieele verrichting deelnemen.

Het graf van Paus Pius X.

Reeds verscheidene dagen werkt men in de basiliek van het Vatikaan, in de linkerbeuk tusschen het koor en de kapel della Presentazione, aan het oprichten van een groot graf, in hetwelk het lichaam van Paus Pius X zal nedergelegd worden. Is niet ver van daar, dicht het standbeeld van Innocentius III, dat het graf is van Leo XIII.

De tegenwoordige Paus, Benediktus XV heeft eene kommissie van kardinalen bijeengeroepen met het doel den stijl en den vorm van het grafmonument te bespreken. De plans zijn aangenomen en hunne uitvoering zal met spoed doorgezet worden. De plannen zijn gemaakt door den bouwmeester Giovenali.

GRIEKSCHE NAASTINGEN.

Een dekreet van den Griekschen Koning verkiezingen voorschrijvend op de eilanden Imbros, Tenedos en Castelloriza, heeft nogal opschudding verwekt. Die nieuwe maatregel is als een stap op den weg voor de naasting van die eilanden. Men zou op denzelfden weg voortgaan met het Noorden van Epirus te naasten.

De genoemde eilanden en het Noorden van Epirus waren niet aan Griekenland erkend door het verdrag van Londen.

Aardbeving in Italie.

ROME, 29 September. — Nieuwe aardbevingen hebben in Midden-Italië een paniek onder de bevolking teweeggebracht. Sinds zondag is de Etna in heviger werking dan te voren. Te Messina hadden zaterdag vijf hevige aardschokken plaats.

EEN DOODVONNIS.

CAIRO, 30 September. (Reuter.) — De man, die minister Fathy Pasha aan de statie te Cairo met een mes aanrandde en hem twee wonden, in de wang en in den schouder toebracht, is ter dood veroordeeld.

Het Vuurmeer.

Op het eiland New-Providence (West-Indië) dicht de kleine stad Nassar (waar zich de zetel van het Engelsch gouvernement bevindt) bestaat een meer dat door de bevolking aldaar het meer van vuur genoemd wordt.

Tijdens de donkere nachten, wanneer het water in beweging komt, verspreidt het een zeker licht, wel gelijkend op phosphoorvuur. Dit licht wordt voortgebracht door lichtschemeringen van de zee. Een kanaal van vijf kilometer, dat het vuurmeer met de zee verbindt, heeft aan microscopische wezens toegelaten in het meer te dringen.

De juiste physieke-chimische oorzaken van het lichtgeven door deze microscopische organismen zijn nog niet juist gekend.

IN BELGIË.

UIT BRUSSEL.

LEZERS EN VERKOOPERS VAN BRUSSEL EN OMGEVING. — Te rekenen van heden is de depot van « HET VOLK », Rue des Sables, 12, Brussel.

— Een dronken kerel was uit eene herberg der Hoogstraat, door den baas aan de deur gezet en veroorzaakte nu wanorde op de straat. Een policieagent kon hem slechts met veel moeite naar het policiebureel brengen. Maar zijn arbeid bleef niet onbeloond. Toen men de identiteit van den woelmaker onderzocht bevond men dat hij nog door de rechtbank veroordeeld was tot negen maanden en 1 jaar gevang voor aftroggelarij. Hij onderstaat nu zijne straf.

— Terwijl Mevr. G..., wonende Aartshertog Rodolfstraat zich op boodschap bevond, heeft een gauwdief hare geldbeurs, 50 fr. inhoudend gerooid. — De policie heeft bij alle goudsmeden, juweliers en horlogiemakers het volgend signalement gestuurd : Een effen gouden ring, versierd met een gewelfde parel tusschen twee kleine diamanten, waarde rond 4.000 frank.

— Woensdagavond traden twee kerels bij de heer S..., Handelaarstraat, binnen. Een hunner kocht warer voor eene som van 1.500 frank, die hij dadelijk betaalde. Daarna besprak hij nog den prijs van andere waren, maar kwam niet tot overeenkomst en vertrok, de betaalde waren meenemend. Een uur later kwam een der kerels terug en zegde, dat hij de zaak beter had nagezien en de koopwaren wilde nemen aan den gestelden prijs. Hij vroeg ook van ze in de Montoyerstraat te willen brengen met afgeteekend faktuur. Toen de loopjongen van den heer S... zich met de waren aanmelde vroeg men hem de koopwaren daar te laten en straks met de faktuur terug te komen. Toen de jongen zich voor de tweede maal aanbood, waren de koopwaren verdwenen.

Door zijne moeder in 't water geworpen. — Schippers, gemeerd bij de Werkhuizenkaai, dicht de Van Praetbrug, hoorden een plons van een voorwerp dat in het water viel. Terzelvertijd hoorde men kindergeschreeuw op de wateroppervlakte, terwijl de schippers, in den donker, eene vrouwengestalte zagen die zich verwijderde.

De schippers haalden het kind uit het water. De vrouw die het kind in het water had geworpen, had het ongelukkige jongentje stevig in kleederen gewikkeld, waardoor het ook boven bleef.

Het was een jongentje van 4 tot 4½ jaar. Eene buurvrouw nam het kind op.

De moeder, die volgens het kind, zich Zulma moet noemen, zou hoogstens een dertigtal jaren oud zijn, klein van gestalte, redelijk dik, met donkere haren.

De vader van het kind schijnt op het oorlogsfront te zijn.

In geval van ontdekking is er reden de moeder aan te houden en ze ter beschikking van het parket te stellen.

Het kind droeg een beret (zwart) met opschrift « *Marine* » in gele letters en langs weerskanten een rood vaandel met geel kruis, broek in donker blauwe serge met vermaakt achterstuk, borstlijfje in wit gebreid katoen, hemd in wit katoen, jersey in rood linnen met col marin, voorschot in zwarte serge, zwarte bottienen met rijgkoorden.

Het kind had het hoofd omwonden met een handdoek in wit katoen ; zulks was waarschijnlijk met het gedacht gedaan dat het kind niet zou gezien hebben dat men het in het water wierp.

Achterhouding. — M. K.., wonende op de Hoogstraat en op de Vischmarkt handel drijvend, had den genaamden Philip V., die op de Hoogstraat ook verblijft, 400 fr. meegegeven om de rekening van een harer leveraars te betalen. De morgen ging voorbij en de namiddag, maar Philip V... kwam met den kwijtbrief niet terug. Eenige vriendinnen van M. K... zetten zich op zoek en vonden den kerel, gansch bedronken, in gezelschap van dito kameraden op de Hoogstraat terug. Zij deden hem door een policieagent aanhouden en onderzoeken. Men vond nog 370 frank op den dronkaard, die bekende de overige 30 frank te hebben opgemaakt met zijne lustige makkers. Het geld werd aan M. K... teruggegeven en jegens V... werd voor achterhouding proces-verbaal opgesteld.

Diefstal. — Terwijl Marie R.., Kluisstraat, in eene herberg zat, werd haar zilveren handtaschje met een bedrag van 200 frank, ontvreemd. Het slachtoffer verdenkt een kerel van 30 tot 35 jaar, met zwarten knevel, gebruind gezicht en gekleed met grijze overjas. Die persoon zat aan de naaststaande tafel en is plots verdwenen.

Christen Centraal Syndikaat van Bedienden en Reizigers. — Lokaal Kogelstraat, 20 en 22, te Brussel. — Leergangen van Handelswetenschappen en Talen. — Schooljaar 1915-1916. Damen en Heerenafdeeling. — Twee studiejaren. — Boekhouding; Handelsrekenkunde; Handelsrecht; Handelsbriefwisseling; Snelschrift; Economische Aardrijkskunde; Financieele en Staathuishoudkunde; Engelsch en Duitsch.

De leergangen hebben plaats van de maand September tot Juni, alle dinsdagen, woensdagen, donderdagen, vrijdagen en zaterdagen van 7½ tot 9½ uur 's avonds. — Voorwaarde van aanneming : Voor de gesyndikeerden fr. 2,50 per leergang ; voor niet-gesyndikeerden 5 fr. per leergang.

Opening der leergangen op 28 Sept. 1915. — S, Lucasschool, Kolomstraat, 54, te Brussel. — Lessen van Bouwkunde, Decoratieve kunsten en maoaniek. — 1° daglessen (betalende) van 9 tot 12 uur ; 2° avondlessen van 6 tot 8 uur 's avonds; 3° Zondaglessen van 9 tot 11 uur 's morgens.

De daglessen hernemen op 4 October en de avondlessen op 5 October 1915.

UIT ANTWERPEN.

Boomkweek en Landbouw. — De heropening der klassen zal plaats hebben op 4 October eerstkomende. De lessen worden kosteloos gegeven ; zij duren drie jaar. Deze instelling begrijpt meer dan 4 hectaren grond, gewijd aan het praktisch onderricht, vijf groote broeikassen, 300 gestellen voor de gedwongen kweek, 400 vierkante meter perzikkenboomen en leiboomen, daarenboven een der schoonste verzamelingen perelaars van België, evenals talrijke verscheidenheden van fruit, bloemen en groenten.

De volgende vakken worden onderwezen : fruitboomenteelt en versiering, groententeelt, bloementeelt, beginselen van plantenkunde, physica en scheikunde, bloemenkunst, landmeten, gelijkmaken, teekenen, hofbouwkunde, mandenmaken, lessen in Fransch en rekenkunde.

De jongelingen, die wenschen de lessen bij te wonen worden verzocht zich te wenden in de school, Leopoldslei.

UIT ETTERBEEK.

Woelige zitting van den gemeenteraad. — De openbare zitting van maandag begon om 3 ure, onder voorzitterschap van den heer Mesens.

De Raad verwierp het voorstel van het Kollege, voorziende in de benoeming van onderwijzers en onderwijzeressen, het inrichten van nieuwe klassen in de lagere scholen en in de kweekschool voor onderwijzeressen.

Werd insgelijks verworpen het leeningsvoorstel van 428.000 frank en bijsommen aan de kredieten van de begrooting voor 1915, alsook toelagen aan het Werk van het Stuivertje en aan het Werk van het Eetmaal voor de Voedende Moeders.

De Raad stemt alleen de kredieten voorgesteld voor het Voedingsbestuur. Al de andere punten werden verworpen met 10 stemmen tegen 10. Een lid der rechterzijde stemde met de oppositie.

Het raadslid Kahn (*liberaal*) las daarna een manifest, waarin de houding der oppositie wordt blootgelegd.

UIT BERGEN.

De Bestendige Deputatie van den Provincieraad van Henegouw heeft beslist de Mijnenschool van Bergen dit jaar niet meer te openen. Die maatregel is moeilijk te begrijpen, daar den plaatselijken handel een gevoelige knak wordt toegebracht door die beslissing.

De opening is toegelaten geworden voor de Arbeids-Hoogeschool van Charleroi, voor de Provinciale Jongensschool, de provinciale leerwerkhuizen van Bergen en de provinciale school van Hof- en Landbouw van Ath.

Diefte. — M. Armand Lemaire, van Bergen, en M. Donkerwolle, beestenkoopman te Bergen, zijn aangehouden en opgesloten. De eerste had zich plichtig gemaakt aan diefte van verscheidene koeien te Ciply; de tweede aan verheling.

UIT LUIK

In den gemeenteraad van Jemeppe is besloten geworden de toelating te vragen, voor het tijdstip van één jaar, beginnende op 1 Januari 1916 : *a*) 140 bijvoeglijke centimen op de grondbelasting te mogen heffen ; *b*) 112 bijvoeglijke centimen op de personeele belasting en het patentrecht; daarenboven verzocht de gemeenteraad de taks van 3 frank per loopende meter balkon of loggia te mogen heffen. De belanghebbenden mogen hunne opmerkingen doen tot 4 October.

De inwoners van Ans hebben aan het Provinciaal Voedingskomiteit een schrijven gezonden, waarin zij verzoeken een tweeden Amerikaanschen winkel te openen daar zij zich nu een half uur ver moeten begeven om naar den thans bestaanden winkel te gaan.

UIT WEVELGHEM.

Loonsvermindering. — Vroeger zagen we ons genoodzaakt te klagen over vermindering in vele plaatsen van het loon, nu in de dure oorlogstijden, niettegenstaande de vlaszaken behoorlijk goed gaan. Thans hebben we nog een slaander en droeviger geval aan te stippen. In de laatste weken is er veel vlas uit Wervick naar hier overgebracht. Welnu, van hetzelfde vlas, komende van denzelfden baas, wordt hier in twee verschillende fabrieken gezwingeld. In de eene plaats wordt er 23 centimen per kilo betaald ; in de andere plaats slechts 20, zoodat de zwingelaars hier drie, vier frank min in de week winnen dan in de eerste fabriek. De fabrikant van Wervick betaalt nochthans aan beide Wevelgemsche fabrikanten denzelfden prijs. Hoe komt het dan dat de werklieden hier in de eene plaats zooveel min winnen dan in de andere?

Bandietenstreek te Kerckxken.

In den nacht van woensdag tot donderdag zijn gewapende bandieten door braak in de woning gedrongen van een alleen wonende vrouw, oud 74 jaar en die den naam had wat geld te bezitten. De roovers verrasten de arme vrouw en dwongen haar onder doodsbedreigingen de plaats aan te duiden waar haar geld verborgen lag. De vrouw antwoordde dat zij er geen had. Daarop namen zij de ongelukkige vast en sloegen haar met hunne wapen zoo schrikkelijk dat de vrouw vreeselijk gekwetst is aan het hoofd en op het lichaam. Haar toestand is onrustwekkend. De moordenaars doorzochten het huis en vonden eene som gelds en eenige voorwerpen van waarde waarmede zij de vlucht namen.

Het parket van Audenaerde kwam donderdag en vrijdag in de gemeente, om het spoor der daders te vinden. Er werden huiszoekingen gedaan bij verdachte personen.

***

Uit Oycke bij Audenaarde.

Op de hofstede behoorende aan den heer Daniel De Temmerman en bewoond door M. De Waele is verleden nacht brand ontstaan in eene tarwemijt. Zij was reeds ten grooten deele verwoest, toen de bewoners het gewaar werden. Men kon het vuur versmachten, met er eene nevensstaande havermijt op te werpen. De schade is groot. Men beweert dat er kwaadwilligheid in het spel is.

Het is op korten tijd de tweede graanmijt, die door kwaadwilligheid afbrandt.

Het parket van Audenaerde is ter plaats geweest.

***

UIT KERCKHOVE.

De landbouwer Ach. Gyselinck, oud 26 jaar, zat in een notelaar bezig met noten af te slaan. Hij viel beneden in eene beek en verstikte in het slijk. Men vond slechts een lijk.

***

UIT EYNE.

Stilgevallen. — Bij gebrek aan grondstof, moet de fabriek van M. Vanderstraeten, stilgelegd worden. Meer dan 200 werklieden vallen zonder werk.

***

UIT EEKLOO.

Wij laten hier de uurtabel volgen der lessen welke in de Vrije Ambachtschool gegeven worden :

Reken-, meet- en *Teekenkunde*, den zaterdagavond van 5 tot 7 ure, 1° jaar ; den zondagmorgen van 10 tot 12 ure 2° jaar.

Vakteekenen, verplichtend voor schrijnwerkers en meubelmakers, den maandagavond van 5 tot 7 ure, den woensdagavond van 5 tot 7 ure.

Houtbewerking, den dinsdag- en donderdagavond van 5 tot 7 ure, voor het 2° jaar; den vrijdagavond van 5 tot 7 ure, voor het 1° jaar.

De lessen worden gegeven in 't Gildenhuis. (Werkmanskring.) Men aanvaardt de inschrijvingen in den Kring den zondagvoormiddag, van af 10 ure, en alle avonden vna af 5 ure.

De school is vrij, voor iedereen open.

Dat de werklieden zorgen voor geleerdheid, en nu, dat de handen moeten stilliggen, stellen wij onzen geest aan 't werk.

't Is met een waar genoegen dat we spreken mogen over 't volksonderwijs, dat, door de Eerw. Zusters van Liefde, te Eekloo, aan de werkliedendochters gegeven wordt.

Lessen over huishoudkunde, koken, herstellen, naaien, lezen, schrijven, rekenen, algemeene lessen over godsdienst, zedenleer, opvoedkunde, geschiedenis, aardrijkskunde, maatschappijleer en zang, 't wordt er al meesterlijk voorgehouden en gretig door een overgroot getal leerlingen aanhoord.

Men ziet hier duidelijk dat onze werkliedendochters leergierig zijn, en dat ze niets beters vragen dan hunne behoefte aan nuttige kennis te voldoen.

't Is te hopen dat de leerlingen moedig volhouden, en dat, óók na den oorlog, hun gelegenheid en vooral *tijd* gegund wordt om hun geest en hart te verrijken met kennis en gevoelens, die 't werkmanskind verheffen en veredelen, meer mensch en meer christen maken.

De hemel zegene het werk, en ons volk blijve « willen en aanhouden. »

Gezien het groot getal leerlingen moet men zich tevreden houden met de namen der nieuwe aan te schrijven en verders te onderzoeken of er middel is tot aanvaarding.

UIT DE DENDERSTREEK.

De verpesting onzer rivieren. — Door het uitbreken van den oorlog zijn in ons arrondissement Aalst, zooals overal elders, bijna alle fabrieken stilgevallen. Enkele werken nog een klein getal uren per week. Ook blijft het getal werkloozen overal overgroot.

Waarmede kan men nu best den tijd dooden?

Wij gaven, verledene week, eene uiteenzetting over werkloozen-onderricht, welke ten volle de algemeene goedkeuring wegdroeg, gezien het op bijna alle punten voorziet om de werkloozen op eene nuttige wijze hun tijd te dooden. Het hoeft niet gezegd te worden, dat het tijd wordt dat de werkloozen beter hun tijd kunnen besteden, dan het nu soms het geval is vlen weten niet wat doen op een heelen dag.

Door het stilvallen van vele fabrieken, waren vele waters en rivieren, welke vroeger stonken, soms uren ver, weder helder geworden en zooals vroeger jaren het geval geweest is, waren zij weder bevolkt met allerhande soorten van visch. Weder zagen wij dezen zomer, aan den oever van Schelde en Dender, visschen met hengel en netten, zelfs zag men visschen met booten, en niet zelden stonden wij een oogenblik stil toen een dezer zijn kruisnet optrok, waarin de visch lag te spartelen dat het een plezier was. — Schelde en Dender waren dus weder bevolkt met visch en wij dachten bij ons zelf : Nu zal elk bij gebrek aan vleesch zich toch wel een schotel visch aanschaffen en dit aan kleinen prijs. Doch sedert eenige dagen zijn wij in onze verwachting bedrogen. De Dender is weder verpest van het vulle fabriekswater, dat schijnt van de kanten van Aalst en Denderleeuw te komen, en alle visch is boven het water gekomen en groote hoeveelheden dreven er dood rond.

De visschers zijn dus in hunne verwachtingen bedrogen en als men geene dringende maatregelen neemt, zal het langs om erger worden.

AUDENAERDE. — *Beroepsschool.* — De heropening der school heeft plaats gehad op zondag, 4 October. De inschrijvingen worden genomen op 10 October, van 8 tot 9 uur 's morgens. De voorbereidende leergangen worden gegeven den dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag van iedere week, van 5 tot 7½ uur 's avonds. De leergangen van lijn- en projectieteekenen, die van bouw-, schilder en weefkunde alle zondagen van 8 tot 11 uur.

Tijdens het schooljaar 1914-1915 werden de lessen gevolgd door 34 schilders, 44 schrijnwerkers, 16 smeden en mecaniciens, 53 wevers, 10 metsers en 21 vrije leerlingen.

Er waren 99 leerlingen van Audenaerde en 79 van omliggende gemeenten : 109 leerlingen van 15 tot 22 jaar en 69 van 20 tot 30 jaar.

DEINZE. — Kostschool der Zusters Maricolen. — Heropening 4 October. (849)

DESTELBERGEN. — De verkooper van *Het Volk* voor Destelbergen, Beirvelde en Sevenecken gelast zich met het bestellen van allerhande boodschappen voor en van Gent.

UIT GENT.

DOOD GEVALLEN. — Ida D'Haenens, oud 70 jaar, woonachtig Meerschstraat, 29, viel van de trappen harer woning en werd op den slag gedood.

HENDERICK-CONCERTEN. — Heden avond om 8½ ure (D. t.) prachtig kunstconcert in den Vlaamschen Schouwburg ten voordeele der kunstenaars. Op het programma : *In de Herfst*, concert-ouverture (Grieg) ; Aria in ré (J. S. Bach) ; *Vier dansen* (Tschaikowskij) ; *Voorspel uit Lohengrin* (Wagner) ; *Doodendans* (St-Saëns) ; *La Tosca* (Puccini). Mej. Alice de Pessemier zingt : *Kom weer* ! (Roels) ; *Aria uit Quentin* (Gevaert) en *Op den Weefstoel* (Van der Meulen).

Locatiebureel dezen namiddag van 2 tot 6 uur. Schoone zitplaatsen van af 25 centimen tot 2 fr. Warm aanbevolen.

PENSIOENEN. — De levensbewijzen voor de burgerlijke en geestelijke pensioenen zullen afgeleverd worden op dinsdag 5 Oct., en deze voor de militaire pensioenen op woensdag 6 October aanstaande, van 9½ tot 12 uur 's morgens.

HULP AAN BEHOEFTIGE WERKLOOZEN. — De 7° uitbetaling van hulp aan de werkloozen zal geschieden op dinsdag en woensdag, 5 en 6 October aanstaande *voor het tijdstip van* 12 *tot* 24 *September*.

Ingevolge kunnen de personen welke ingeschreven zijn *na* 24 September nog niet in aanmerking komen.

De werkloozen worden verzocht in acht te nemen dat de dagloonen verdiend van 12 tot 24 September in aanmerking genomen worden voor het berekenen van den onderstand.

Bij uitzondering zullen geene reklamatiën opgenomen worden op woensdag 6 October.

LEENING VAN 70 MILLIOEN (1896). — Op zaterdag 9 October aanstaande, te 11 uur 's morgens (D. t.) zal openbaarlijk overgegaan worden tot de 94° uitloting der obligatiën voor de gedeeltelijke aflossing der gemeenteleening van 70 millioen (1896).

De uitloting heeft plaats in de groote Voorzaal, ten stadhuize.

ESPERANTO. — Woensdagavond om 8½ uur (C. t.) hadden de aangekondigde voordracht en eerste les voor de wereldtaal plaats in de Notarissenzaal.

Een buitengewoon talrijk publiek volgde met de grootste belangstelling den leergang' die eerst in 't fransch, daarna in 't vlaamsch werd gegeven.

Wij zetten al onze stadgenoten aan die hoogst belangrijke lessen te volgen, die plaats hebben iederen woensdag.

BEDANKING. — De familie Vervaene en Van Hoecke bedanken bij deze uit gansche harte bloedverwanten, vrienden en kennissen voor de vele blijken van deelneming, betoond ter gelegenheid van het bijwonen van den dienst gedaan tot lafenis der ziel van hunnen diepbetreurden echtgenoot, vader, zoon, schoonzoon, neef en kozijn, gesneuveld voor het vaderland te Boninesbij Namen.

ONZE ZIEKENBEURZEN.

De ziekenbeurs *Volksliefde*, van Gent, geeft haar verslag uit over de werkzaamheden der negen verloopen maanden van 1915. De maatschappij telt 4279 mannelijke leden, waarvan 674 tengevolge van den oorlog vertrokken, en 560 vrouwelijke leden. In de ziekenbeurs bestaan vier kassen, de hoofdkas, de herverzekeringskas, het bijzonder fondsinvalieden en sterftefonds en de Vrije Lijfrentkas.

Op de negen maanden ontving de Hoofdkas 74.972,08 fr. en had 73.551,20 fr. uitgaven, dus een overschot van 1420,88 fr. De herverzekeringskas had 17.523,50 fr. inkomsten, 7726 fr. uitgaven en 9797,50 fr. overschot. Het kas van 't bijzonder invalieden- en sterftefonds verminderde van 8663 fr. tot 6761 fr. en de vrije stortingen in de lijfrentkas bedragen 1744,35 fr.

De maatschappij zet onverbroken hare werkzaamheden voort als vóór den oorlog, 't is te zeggen dat verplichtingen en voordeelen heelemaal dezelfde zijn gebleven.

Gelast met het uitbetalen van den werkloozenonderstand van het Nationaal Komiteit, betaalde *Volksliefde* in zes keeren, aan gemiddeld 500 leden, de som van 29.895,75 frank.

SPORT.

WIELRIJDEN.

Karreveld (*Brussel*). — Ziehier de officieele lijst der ploegen die aan de zesdagenkoers, welke gister op de wielerbaan van Karreveld begon, deelnemen :

Van Houwaert-Van Bever, Vandevelde-M. Buysse, Em. Aerts-Rossius, Otto-Beths, Vandenberghe-Spiessens, Leviennois-Coolens, Jean-Louis Jacobs-, Vincke-Schrijvers, Van Ingelghem-Desmedt, Vanderborght-Weinsdau, Thomas-Binst, Everaerts-Drogné, Rielens-Van Daele.

Spoorweg van Gent-Terneuzen.

Van af 1 October is de dienst der treinen gewijzigd als volgt :

Vertrek uit Gent (Dampoort) naar Terneuzen : 8,15, 11,00, 6,00 (D. T.).

Aankomst te Zelzaete : 9.00, 12,30, 6,45.

Vertrek uit Sas-van-Gent : 9,25, 12,55, en 7,10.

Aankomst te Terneuzen : 10.00, 1,30, 7,45 (Amsterdamsche tijd).

Vertrek uit Terneuzen naar Gent : 7,20, 1,46, 4,50 (Amsterdamsche tijd).

Aankomst te Sas-van-Gent : 7,45, 2,10 en 5.15.

Vertrek uit Zelzaete : 9,40, 4,00, 7,10 (Duitsche tijd).

Aankomst te Gent (Dampoort) : 10,25, 5,25, 7,55 (D. t.).

Kerkelijk Nieuws.

KERK der EE. PP. MINDERBROEDERS (Oude Violettenlei, 8, Gent. — Plechtig Triduum ter eere van S. Franciscus, voor 't welzijn van 't vaderland, op maandag 4, dinsdag 5 en woensdag 6 October.

Orde der goddelijke diensten : Maandag, feestdag van S. Franciscus en Gedurige Aanbidding, om 10 uur (D. t.) plechtige Hoogmis ; om 4½ uur (D. t.) Plechtige Vespers ; om 5¾ uur (D. t.) Rozenkrans, Sermoon, Lof en Lofzang.

Dindasg 5 October, om 9 uur (D. t.) Hoogmis ; 's avonds om 5¾ uur (D. t.) Rozenkrans, Sermoon, Lof en Lofzang.

Woensdag, 6 October, om 9 uur (D. t.) Hoogmis, om 5¾ uur 's avonds, Rozenkrans, Sermoon, Lof en Lofzang.

De sermoenen zullen gepredikt worden door den Z. E. P. Portmans, Dominicaan.

Belgisch Lourdes.

De godsvrucht tot O. L. Vr. van Lourdes is onafscheidbaar van de godsvrucht tot den H. Rozenkrans. Nooit verscheen de Heilige Maagd aan Bernadette dan met den paternoster. Zelfs in de eerste verschijning leerde zij aan 't bevoorrecht kind hoe men den paternoster bidt. Geen wonder dat met October veel volk tot Oostakker gewoon is te komen. Dit jaar dat de behoefte om te bidden zich meer en meer doet gevoelen, moeten wij de Onbevlekte Maagd in haar geliefkoosd heiligdom gaan bezoeken en smeeken.

Alle dagen der maand zal het Lof gezongen worden in de kerk van O. L. Vr. van Lourdes, op zon- en feestdagen, te 3½ uur; in de week te vier uur. Onder het Lof zal het Rozenhoedje gelezen worden, tot de intentie der bedevaarders.

Burgerstanden.

GENT. — *Geboorten van* 29-30 *Septemb.* — Jan Debruyne, Zandstraat, 159. — De Gussem R., S. Amandstraat, 40. — Marie de Lefortery, Zakkebandstraat, 12. — Baes Richard, Zabdstraat, 57. — Charlesganck, Congostraat, 1. — Eleonore De Decker, Kleine Visschery. — Julien Vermeeren, Heriststraat, 25. — 2 onwettigen. Mariette Gillis, Voetweg, 3. — Robert Van Pachterbeke, Palingstraat, 148. — Jeanne Biliet, Drongensteenweg, 4. — Yvonne Saey, Van Crombrugghestraat, 117. — Georges De Smedt, Makelaarstraat, 15. — Walter De Gryse, Vander Donckt-doorgang, 25. — Marcel Vanden Bossche, Geldmunt, 28. — Arthur De Muynck, Groendreef, 55. — Gustaaf Vercammen, Ballenstraat, 4. — Emma Verdegem, Brugschensteenweg, 414.

Overlijdens van 30 *September en* 1 *Oct.* — Alfons Tourbouse, z. b., 23 j., Roeselare. — Marcel Laroy, 1 jaar, Kasteellaan, 21. — Rosalie Van Cleemput, z. b., 78 j., weduwe Dhavé, Fazantstraat, 19. — Mathilde De Waele, begijn, 79 j., Lange Violettenstr., 9 — Pelagie Claeys, z. b., 66 j., echtg. Teirlynck, Wondelgemstraat, 128. — Jan Janssens, paswerker, 62 j., Nettestr., 156. — Elisabeth Debrock, z. b., echtg. Scheiris, Brugschenst., 488. — Patrizia De Wilde, 21 j., meid, Visscherij, 65. — Hortense De Clercq, z. b., 18 j., Bestonstraat, 32. — Hopiliet Hollanders, briefdrager, 53 j., Stoppelstraat, 16. — Georges De Smedt, 3 j., Makelaarstraat, 15. — Wilhelmina Keysser, z. b., 78 j., Benardstraat, 12.

AANKONDIGINGEN.

DOOR UITSCHEIDING VAN BEDRIJF oude gekende kruidenierswinkel over te nemen in een volkrijken wijk van Gent. — Adres ten bureele van 't blad. (858)

MEN AANVAARDT voortverkoopers voor LIMONADEN (groote en kleine flesschen) merk *De Ster*, alsook voor bronwater, in de fabriek van **J. Coequyt, Nieuwe Wandeling, 39, Gent.** (854)

DE ALBANEZEN.

Albanië is het stokpaardje van de Servische en Griekscho politiek op de Adriatische Zee van de Westelijke Balkanstaten. Te oordeelen naar de wendingen die de zaken op de Balkans nemen, schijnt de naam van dat land, die vroeger als ongekend voorbijging, in eene naaste toekomst veel besproken te zullen worden.

Laat ons dus bij Albanië een oogenblik stilblijven.

Albanië wil zeggen : wit land. De Albanezen zelf noemen hun land : Skiperi, hetgeen beteekent rotsland, en zich zelf betitelen zij als Skipetares, rotsbewoners, naam die door de Turken in den weinig gelijkenden naam van Arnauten gewijzigd is.

De geleerde onderzoeker Bopp brengt de Albanezen en de oude Thraciers tot denzelfden stam : de Illyriërs. De Thraciers hebben verzaakt aan hunne taal, dit kenmerk boven alles, evenals de zang van een vogel. Als afzonderlijk volk zijn zij verdwenen ; zij zijn verzwonden in de Slaven, Grieken en Turken. De Albanezen hebben, midden hunne bergen, rond hunnen haard, hunne taal bewaard., in tegenstelling met de Thraciërs.

De vrouwen en kinderen kennen enkel het Albaneesch ; de mannen echter, vooral aan de kusten, spreken ook het Grieksch, en op dit punt zijn de bloedvermengingen van Grieken en Albanezen menigvuldig. Doch tusschen de naakte rotsen van dit overoude land hebben het oude ras en zijne oude taal gansch hunne zuiverheid bewaard ; de zeden, de gewoonten en de zoo kenteekenende kleederdracht van voorheen worden er in eere gehouden.

Het Noorden van Albanië kleeft den Grieksch-Orthodoxen godsdienst aan, Midden-Albanië is Roomsch-katholiek en het Zuiden is uitsluitend Mahomedaansch.

In het oog der Albanezen telt de vrouw enkel voor de huiselijke en landbouwbezigheden. De man, die altijd goed gewapend is, leidt de kudden naar de valleien, levert zich over aan de jacht op het groote wild inde bergen, of geeft zich vrijwillig aan voor de oorlogsexpedities.

De Albanezen hebben nog veel van het karakter der oude zwervende volkeren. Bij het begin van den winter verlaten zij hunne bergen en trekken in groepen aan het hoofd hunner benden, naar de pleinen van Servië en Bosnië, in Oostenrijk, over de Save en de Drave, waar de winter min streng is. In midden-Italië en Sicilië ontmoet men veel Albanezen. 't Is evenwel vooral Grickenland dat zij aanzien als het beloofde land hunner koloniën.

In Epirus, tot aan de golf van Arta en zelfs nog verder Zuidelijk, evenals op de eilanden der Ionische zee zijn de Albanezen de meerderheid.

De totale bevolking van Albanië bereikt mogelijks geene twee millioen zielen en de helft daarvan verblijven in de vorstendom Albanië, deze schepping der Conferencie van Londen, waar de prins von Wied de eerste regeerder was.

Wat de geschiedenis van Albanië betreft, wij zullen eerlang de gelegenheid vinden onzen lezers daar het een en het andere van mede te deelen; stippen wij nochtans aan dat hun adel hetzelfde lot onderging als de Fransche adel bij den Gulden Sporenslag; in 1389 werd hij bij den eersten oorlog van Kossovo, in de pleinen van Amselfeld vernietigd; in deze plaats versloegen de Turken de Serviers, de Hongaren en de Albanezen. Vervolgens versmelt de geschiedenis van Albanië in de zegepralen der legers waarvan zij de kearkorpsen uitmaakten.

Albanië is een arm land, met onvruchtbaren grond, waarvan de minerale rijkdommen nog niet gekend zijn. Doch voor de Slaven en vooral voor de Serviërs vormt Albanië den grooten toegang naar de Adriatische Zee, toegang die sinds zoolang met bijzondere drift wordt gewenscht.

HET GRANATENVERBRUIK.

Een Engelsch tijdschrift geeft, naar aanleiding van eene opwekking tot verhoogde munitie-voortbrengst, eenige cijfers omtrent het verbruik aan patronen en granaten uit vorige oorlogen en den huidigen. Het doet opmerken, dat, hoewel die hoeveelheden iedereen volkomen schijnen verrast te hebben, de Duitsche generaal graaf Schlieffen een der weinigen was, die er een denkbeeld van moeten gehad hebben. Hij althans was de man, die in Duitschland den aanmaak van zwaar geschut en enorme munitievoorraden steeds met de meeste kracht bevorderde, wat gebleken is eene wijze voorzorg geweest te zijn. Zoo was vóór zes jaar in Frankrijk de gemiddelde voorraad granaten per vuurmond 700, maar in Duitschland reeds 3000.

Hoe het munitie-verbruik sedert 1870 toenam, volgt ook uit de cijfers :

In den bloedigsten slag, waaraan het derde Fransche legerkorps in 1870 deelnam, was het patronenverbruik per man per dag gemiddeld 35 stuks. In den Russisch-Japanschen oorlog was het door elkaar 170 geworden, en in den verschrikkelijken slag bij Moekden steeg het zelfs tot 196. De rekening is thans nog niet opgemaakt, maar zij zal hooger uitvallen.

Zoo ook die van de granaten. In 1870 werden er 162 per dag verschoten en in den Russisch-Japanschen oorlog 504.

Jit berichten van het Oostelijk front moet men opmaken, dat voor een zoogenaamd *orkaan van artillerievuur* door de Duitsche artillerie op één dag 700.000 granaten verschoten werden. De uitgestrektheid der linie wordt niet genoemd, maar een nauwkeuriger bericht zegt, dat eene vesting in 4 uren tijds met 70.000 granaten beschoten werd. Dit slaat dus op het verbruik aan Duitsche zijde.

Maar ook de Entente is niet zuinig. Bij 't begin van den oorlog dacht Frankrijk met 30.500 projectielen daags toe te komen, maar in Mei 1915 waren het er al 80.000 per dag geworden, en hoewel dit getal aangroeide tot 100.000 per dag in Juli 1915, is sedert de meening gevestigd, dat die hoeveelheid volstrekt onvoldoende is om de eigen manschappen een betere kans te geven dan die van den vijand. Om bijvoorbeeld, zooals in den slag bij Atrecht gebeurde, over een front van 9 kilometer de Duitsche loopgraven en prikkeldraadversperringen grondig te vernielen, werden in 2 uren op dit front 20.000 granaten afgevuurd.

De gevolgtrekking dat veel vuurmonden en veel munitie de eenige voorwaarden voor succes in den oorlog zijn, ligt dus voor de hand, en voert tot de beschouwing, wie het zal winnen in het voortbrengen van staal. Het beste staal is maar juist goed genoeg om de granaten met goed ontploffend vermogen te maken. Duitschland en Oostenrijk leveren daarvan tot dusver 14.000.000 ton per jaar. Die enorme staal-nijverheid, waar vrouwelijke krachten maar op beperkte schaal de mannen kunnen vervangen, houdt dan ook een groot aantal mannen gebonden, die niet naar het front gaan, vóór anderen gereed staan hen in de fabriek op te volgen, waar zij met den vijand den strijd om de grootste voortbrengst voeren.

Een geschiedkundig Plekje.

Het *Stilfser Joch*, de bekende mooie pas, die van Veltlin naar Tyrol voert en in vredestijd druk door toeristen bezocht werd, in thans een belangrijk strategisch punt geworden. Onmiddellijk in de nabijheid bevindt zich namelijk de plek, waar Zwitserland, Oostenrijk en Tyrol aan elkaar grenzen. Eene marmeren tafel, welks blad in drie stukken verdeeld is, geeft de scheiding aan. *Oesterreich* leest men op het eene stuk, *Schweiz* en *Italia* op de andere. Iets verder af verdedigen twee kleine Oostenrijksche forten den overtocht.

Op eersten Juni zijn hier de eerste schoten gevallen : Eene Italiaansche patrouille verscheen juist aan de grenzen toen de Oostenrijksche wacht op de Ferdinandshohe afgelost werd en in een oogenblik was de plek, waar vóór den oorlog alles vroolijkheid, zorgeloosheid en luxe was, waar het wemelde van rijke, buitenlandsche toeristen, herschapen in een somber, bloedig slagveldtooneel.

WETENSWEERDIGHEDEN.

BORRESTEEN. — Wat is een borresteen ?

Dat is zooveel gezeid als een bronsteen, een fonteinesteen.

Zoo noemt het volk bij ons de kalkachtige steenen, die men in de bovenste laag van den grond, in de bovenste leemlaag van het vierde aardkorstelijk tijdvak aantreft.

Borresteenen bevatten gewoonlijk zoetwaterschelpen.

Zou men gelooven dat zoo een schoon woord, naar het schijnt, nog nergens geboekt werd en dat wij het hier uit de vergetelheid redden ?

Nog eens, wat zijn borresteenen ?

Om het te achterhalen behoeft men enkel twee groote geleerden, twee groote aardkundigen te raadplegen, namelijk de Lapparent, den gewezen, vermaarden leermeester aan de katholieke Hoogeschool van Parijs en Haug, een even ervaren leermeester aan de Sorbonne derzelfde stad. Zij berichten ons dat de borresteenen door het water der bronnen gevormd werden en een kalkachtigen nederslag, een kalkachtig afzetsel van het fonteinwater vertoonen.

Is dat niet belangwekkend de zuivere wetenschap aan te treffen op de tong van ons oudsprakig volk ?

't Zou ons genoegen doen wist iemand meer dan wij en konden wij vernemen dat dit belangrijk woord reeds vroegrr iemands aandacht had opgewekt.

PEETJE EN MEETJE. — De Kluisberg, een genoeglijk rustoord, ligt daar nu alleen en verlaten te droomen, in de grijze lucht, op de schilderschoone Scheldeboorden.

't Liggen daar, op de helling van den heuvel, twee groote steenen en 't volk noemt ze « Peetje » en « Meetje. »

Langen tijd hadden wij gedacht dat het overblijfselen waren van een dolmen.

Wat is een dolmen ?

Een dolmen is geene heidensche altaartafel, zooals velen meenen ; het is eene grafkamer, die met steenen platen gemaakt is en die in den jongen steentijd in gebruik was : dat is nu algemeen geweten en op onweerlegbare wijze bewezen en bevestigd.

Peetje en Meetje zijn geene overblijfselen van een dolmen. 't Zijn rotsen van Diestersch, roodkleurig ijzerzand uit de bovenste laag van het derde aardkorstelijk tijdvak en 't zijn vermoedelijk erratische blokken of drijfklompen.

In het vierde aardkorstelijk tijdvak, toen er reeds menschen in Europa gevonden werden, was er eene groote beweging van het landijs ; het landijs kwam van Skandinavië en van de Alpen en het sleurde van de bergen groote rotsbonken mede op zijnen weg.

EENE ONTDEKKING. — Men leest in de dagbladen dat de oorlog zelf reeds getuigenissen van vroegere tijdstippen aan het licht bracht.

Zoo is dit gebeurd op het schiereiland Gallipoli en ook wel hier en daar, in de loopgraven, in ons zoo bewogen en doorworsteld Westen.

Men moet nochtans niet altijd zoo ver gaan om belangrijke vondsten te doen.

Men heeft nu tijd om na te denken en... ook om te zoeken.

Zoo werd er in deze beroerde tijden eene schoone vondst te Tieghem gedaan.

De Romeinen droegen vingerringen. In die ringen, zaten er kostbare gesteenten en op die steenen waren er beeltenissen gesneden, bestemd om als eene leus te gelden of om het kenteeken van een geslacht te verbeelden.

Zoo een rood, fijn steentje, uit een Belgo-Romeinschen vingerring, werd er onlangs leden, door een opmerkzamen schoolknaap van Tieghem, op eenen akker opgeraapt.

Hij zocht keisteenen-werktuigen ; die zoekt, die vindt, en hij vond dezen steen in denwelken er een Romeinschen kop met een helm en een vogeltje op eene takje gesneden zijn.

't Zijn vermoedelijk wel zulke stukken in het Muzeum van het Jubelpark te Brussel en in het muzeum van Namen te zien, doch wij kunnen het niet bevestigen. 't Zijn er alleszins eenige tot Bonn bewaard en 't zijn de eenigste welke wij gezien hebben.

Deze zaak is het aanstippen weerd als een klein beschavingsbeeld uit oorlogtijden.

DE VOETBAL. — Men denke niet in den vreemde dat wij hier zitten te janken en te weenen.

In al onze dorpen spelen de schoolknapen en de jongelingen lustig met den voetbal en wij zelf hielpen zoo eene voet balmaatschappij tot stand brengen.

Te dier gelegenheid zeiden wij dat de mensch niet enkel leeft van brood en dat men nevens het lichaam ook den geest door goede lezingen moet ontwikkelen.

Wij zeiden dat, om kloek en gezond te zijn, men moet werken en het spel oefenen in de opene lucht en verder drie dingen moest vermijden, namelijk de ondeugd, de overdaad in den drank en de gramschap.

Wij herinnerden ook dat in alle oude Vlaamsche gilden, twee dingen streng verboden waren, te weten de zedelooze samenspraken en de godslastering...

Vermelden wij hier ook, dat de krijgsgeneesheer, Dr Raeymaekers heeft gevonden, dat ze in de Middeneeuwen met den voetbal speelden te Tienen en te Geldenaken.

J. CL.

VERVOERLOCOMOTIEVEN.

Bij het Fransche leger zijn sedert eenige maanden in gebruik omtrent honderd locomotieven, die uitsluitend dienst doen voor het vervoer van zware artillerie met bijbehoorende munitie.

Deze locomotieven zijn geleverd door de Baldwinlocomotieffabriek te Pittsburg en van een type, dat in 1831 ontworpen door H. Baldwin, omstreeks 1866 verbeterd werd, doch daarna langzamerhand in onbruik geraakt was.

Bij oppervlakkige beschouwing lijken het twee, met de achterzijde aan elkaar gekoppelde locomotieven, ze hebben elk een schoorsteen, daaronder een ketel en twee drijfassen.

De stookinrichtingen van beide ketels, liggen in de lengte naast elkaar en staan in het midden met elkaar in verbinding. In tegenstelling met de gewone locomotieven kunnen machinist en stoker niet bij elkaar staan, doch hebben elk eene afzonderlijke plaats.

Over het stichten van Afdeelingen en over de werking van den Mariabond tegen Zedeloosheid.

De algemeene strijd tegen de zedeloosheid, bij middel van schriften, van plakkaten, vertoog- en smeekbrieven aan de openbare besturen, van congressen en studiedagen, is vooral het werk van het hooger bestuur van den *Mariabond*. Doch eene ruime en misschien nog doeltreffender taak blijft beschoren aan de plaatselijke *afdeelingen*. Bijna overal bestaan misbruiken tegen de zedelijkheid ; zij zijn niet overal dezelfde, maar verschillen van plaats tot plaats.

Hier zijn het zedelooze en bedervende kinema's of theatervertooningen ; ginder uitstalling van ergerlijke prenten en beelden of verkoop van onzuchtige postkaarten, illustraties en boeken ; op vele plaatsen zedeloosheid in kleederdracht ; verders schaamtelooze gezangen en gesprekken op straat of openbare plaatsen ; ofwel 't zijn « rendezvous » huizen, ontuchtige kroegen en nachtkoten ; elders weer ontstaan er, met het dooreenloopen van mans- en vrouwvolk in of rond de fabrieken, groote gevaren. Uit sommige buitengemeenten vliegen lichtzinnige meisjes als vlinders naar de stad en gaan er zich doodelijk verbranden. Gaan zij naar de fabriek, dan zijn zij dikwijls thuis maar in den kost en verkwisten haar loon in losbandigheid. Ook op hoeven zijn dikwijls bijzondere gevaren, zoo ook voor melkmeisjes en leursters.

Dit alles kan wel niet volkomen uitgeroeid, maar toch beteugeld en verminderd worden. Soms geven de wetten of de politiereglementen ons wapenen. Nu eens kan men van de gemeenten betere reglementen of toezichtsmiddelen vragen; dan weer kan men bijzondere personen tot ieveraars en apostelen tegen de zedeloosheid maken. Vanwege de nijverheidshoofden kan men meer waakzaamheid en betere regeling van werk, van in- en uitgaan vorderen. Ofwel men kan door plakkaten of andere opwekkingen het gevoel van eigenwaerde en zelfeerbiediging wakker schudden.

Dit alles is plaatselijke werking en zal niet gebeuren dan door plaatselijke afdeelingen. Slechts dan, als verscheidene ingezetenen der plaats de hoofden bijeensteken, elkander inlichten over de bestaande misbruiken en over de middelen daartegen, als zij elkander terzijde staan in 't gebruiken dier middelen, slechts dan kan er met vrucht gewerkt worden tegen de schandige kwaal.

Er hoeven dus plaatselijke afdeelingen gesticht

Is dit moeilijk? och neen!

Men zorge eerst een zeker getal leden voor den Mariabond aan te werven, natuurlijk hoe meer hoe beter; maar dertig, twintig, tien zelfs kunnen desnoods volstaan. Men roepe die leden bijeen en stichte eene afdeeling. Het hoofdzakelijke hiervan is een bureel, bestaande uit voorzitter of voorzitster, schrijver of schrijfsrer, schatbewaarder of bewaarster; wil men daarbij eenige raadsleden, nog beter. Natuurlijk is ook de medewerking van een priester gewenscht. Verder bepale men een zeker getal algemeene vergaderingen der leden, bijv. vier jaarlijks. Het bureel of de raad zal dikwijler vergaderen. Als reglement neme men de hoofdbepalingen der standregelen van den Mariabond, die men kan aanvullen volgens de omstandigheden. De leden trachten nieuwe leden aan te werven, welke tevens leden van den Mariabond zullen zijn, 't zij betalende, 't zij kostelooze.

Op de algemeene vergaderingen en op die van bureel of raad zal men vooral den zedelijken toestand der plaats bespreken, alsmede de middelen die kunnen aangewend, de voordrachten die kunnen belegd worden. Toch zal men de algemeene vergaderingen belangwekkender kunnen maken met mededeelingen van elders en vooral met eene les of voordracht, de zedelijkheid betreffende.

De betrekkingen der afdeeling met het Hoofdbestuur bestaan, onder andere, uit : Het opsturen van een jaarlijksch verslag der werkzaamheden en van bijdragen der leden; het zenden van afgevaardigden naar de studiedagen of vergaderingen van den Mariabond.

Van zijnen kant zal het Hoofdbestuur en het Sekretariaat van den Mariabond de afdeeling bijstaan met sprekers of spreeksters te bezorgen, met allerhande gewenschte aanwijzingen of inlichtingen. Ook zullen, op aanvraag, de algemeene Schrijfster of andere leden van het Hoofdbestuur zich ter plaatse begeven, hetzij voor het inrichten der afdeelingen, hetzij voor het bijwonen der vergaderingen of openbare voordrachten, waar zulks nuttig kan zijn.

P. S. — Bijtredingen en bijdragen kunnen gestuurd worden aan Mej. Van Gehuchten, Verzoeningstraat, 21, Antwerpen, *die de leiding heeft van het Sekretariaat.*

Leest en verspreidt HET VOLK

Op zoek naar den Schuldige

— Inderdaad, Mejuffer.

— En gij gelooft ook aan zijne plichtigheid ?

— Ziedaar eene dwaze vraag ! Waarom zou ik niet gelooven wat iedereen gelooft, en waarover het gerecht beslist heeft ?

— Men heeft mij verteld, hernam Alice, den mulder recht in de oogen ziende, dat gij, vooraleer in den echt te treden met eene dienstmeid van Loutrel, den nacht der misdaad op het kasteel waart... Gij moet dus gehoord of gezien hebben...

— Ik, Mejuffer, ik heb volstrekt niets gezien noch gehoord, antwoordde de man verbleekend.

— Op welk uur hebt gij dien nacht het kasteel verlaten ?

— Rond 11 ure... Ik herinner mij zeer wel dit uur te hebben hooren slaan op den kerktoren van het dorp toen ik reeds op weg was. Het is voorzeker toevallig dat gij hier over die zaal spreekt, Mejuffer ?

— Oh, neen, wedersprak Alice, reeds maarmalen werd mij die buitengewone geschiedenis verhaald en ik heb er altijd een levendig belang in gesteld.

Vervolgens rond ziende, voegde zij hier plotseling aan toe :

— Gij bezit waarlijk een prachtigen eigendom,

— 't Is waar, Mejuffer, ik ben hier zeer tevreden.

— M. Donatien d'Esfort is wel milddadig geweest ten uwen opzichte, hernam ze, door u dezen molen en de landerijen die hem onringen ten geschenke te geven.

Een zonderlinge lach verscheen om des mulders mond.

— Ah ! gij weet dus..... Ja, inderdaad, hij is goed geweest voor mij.

En hij zette zijn kind op eenen stoel en riep zijne vrouw.

— Ik moet u verlaten, Mejuffer, zegde hij, Alice met ongerustheid beziende. Het werk in den molen eischt mijne aanwezigheid. Welhaast ben ik terug.

De vrouw zette zich op de plaats die haar man had verlaten.

— Nicolas schijnt gestoord, merkte zij aan. Wat mag er hem schelen ?

— Wij spraken over den moord, eertijds op Loutrel gepleegd, verklaarde Alice op onverschilligen toon.

— Ah, is 't dat ! zegde de brave vrouw. 't Is waar, over die zaak hoort hij niet gaarne spreken.

— Hij heeft mij verteld dat hij den moordnacht op het kasteel was... Om welk uur heeft hij u verlaten ?

— Rond een en half en minuten, antwoordde de vrouw.

Alice merkte goed de tegenstrijdigheid in de gezegden der twee echtelingen aan en werd meer en meer overtuigd dat de mulder een en ander wist betrekkelijk den moord.

Ondertusschen waren Alice's natte kleederen gedroogd. Zij ging in de nevenkamer om deze weder aan te trekken, toen ze terug in de keuken kwam was de mulder bezig zijne vrouw te beknorren, die hem, in alle rechtzinnigheid en zonder daar het minste kwaad in te zien den inhoud harer samenspraak met de vreemdelinge had medegedeeld.

Alice nam den schijn aan dit niet te bemerken, omhelsde het klein jongentje, nam afscheid van vader en van moeder en begaf zich op weg naar Loutrel.

LXXI.

Mejuffer Vial had nog geen honderd stappen gedaan, toen zij achter zich eene stem hoorde die haar toeriep.

Zij keerde het hoofd om en bemerkte den mulder Labasse.

— Wil mij een oogenblik aanhooren, Mejuffer, sprak hij. Ik heb u iets bijzonders te zeggen.

De jonge dochter bleef staan ; welhaast was de mulder bij haar.

— Zeg mij toch waarom gij mij geroepen hebt ? vroeg zij hem, bemerkende hoe Labasse verward was en ten prooi scheen aan eene koortsige gejaagdheid.

— Hewel ! ziehier, Mejuffer : 't is om u te vragen of gij het niet zonderling gevonden hebt, dat ik en mijne vrouw een verschillend uur hebben opgegeven met betrek onzer aanwezigheid op het kasteel, tijdens den nacht van den moord.

— Gij hebt gelijk, zulks heeft mijne aandacht getrokken. Volgens mijn oordeel zijt gij het die gelogen hebt.

— Zoo dan ! schreeuwde de mulder van kleur veranderend.

— Ik geloof ook, vervolgde Alice bedaard, dat gij bij het verlaten van het kasteel iets ontdekt hebt ; en ware dit gekend geweest, voorzeker zouden de vermoedens niet op M. Philiep de Morlant maar op een ander persoon gewogen hebben.....

Bij het hooren dezer woorden kreeg Labasse eene doodskleur en kon nog slechts met moeite adem halen.

— Ik geloof nog, hernam de jonge dochter op vasten toon en den mulder strak in de oogen ziende, dat gij weet wie de ware moordenaar is !

Labasse steunde tegen een boom om niet te vallen ; zijne oogen draaiden als kogels in zijn hoofd ; zijne lippen bewogen maar geen klank geraakte hem uit den mond.

Dit duurde zoo eenige stonden. Dan mompelde hij met gebroken stem :

— M. Philiep de Morlant is reeds lang dood en met hem werd het verleden begraven. Wie kan zich na zoovele jaren nog om die misdaad bekommeren ?

— Maar Mad. Octavie die nooit geloofde aan de plichtigheid van haren echtgenoot. Alles zou zij ten offer brengen om den naam van den beminden echtvriend in eere te herstellen, al ware hij zelfs niet meer in leven..... Omstandigheden moeten de herziening van het proces voor gevolg hebben en dan zult gij als getuige worden geroepen.

De vrees van den mulder steeg ten top. Nochtans hield hij staan van niets, volstrekt van niets te weten.

— Dit zult gij mij moeten bewijzen, vervolgde Alice, en daarbij zou men u wel kunnen vragen om welke reden M. d'Esfort u dezen eigendom geschonken heeft. Hebt gij hem gekregen om te zwijgen, hewel, ge kunt nog veel meer krijgen door te spreken..... Maar welke houding gij ook aanneemt, zoo zeker als wij beiden bestaan, zoo zeker is het dat de naam van M. Philiep de Morlant in eere zal hersteld worden ! Wilt gij helpen aan dit werk van rechtvaardigheid, voorzeker zal God er u voor beloonen.

— Te laat, te laat ! bromde Labasse. Hij is dood en de tegenwoordige eigenaar van Loutrel blijft wie hij is.

— Het is nooit te laat om eene slechte daad te herstellen ! sprak met kracht Alice. Gij zult niets verliezen door getuigenis te geven van de waarheid, wel integendeel, zult g'er veel bij winnen. Begeef u dus bij M. Rioul, den vrederechter en zeg hem.....

— Ik weet volstrekt niets. Mejuffer, onderbrak de mulder. Gij hebt mijn kind van den dood gered, waarvoor ik u uit den grond des harten bedank en gaarne zou ik voor u tien jaar van mijn leven geven, zoo het moest ;, maar gij moogt mij niet dwingen, iets te zeggen wat ik niet weet.

(*'t Vervolgt.*)

DE TWEE KRUISEN.

(Tweede vervolg en slot.)

— A propos, weet gij, broeder!.... men heeft mij willen doen sterven als een kapucien.

— Wie dan?

— Een priester, parbleu! een priester! 't zou schoon zijn, waarlijk, een oud krijgsman van Napoleon te zien sterven als een broeder der christelijke scholen; wat zegt gij daarvan?

— Ik zeg, dat zulks niet voor de eerste maal zou plaats grijpen.

— Allons donc! gij wilt ook schertsen?

— Neen, het is heel eenvoudig, dat men zich voor het vertrek bij den grootsten overste der gelederen aanbeveelt.

— Wat, gij zoudt gaan knielen aan de tralie van eenen biechtstoel?

— Waarom niet? Ik heb zulks gedaan en zal het nog doen.

— Als het zoo is, trek dan maar op!... Gij waart niet te Austerlitz.

— De keizer was er en echter op zijn laatste uur heeft hij wel eenen priester ontboden.

— De keizer!

— Ja, de keizer zelf.

— Waar?

— Op Sint-Helena

. . . . . .

— Napoleon zou gebiecht hebben, hernam de stervende, na een oogenblik stilzwijgen.

— Ja, mijn dappere vriend, en bij is als christen gestorven, met den naam des Zaligmakers op de lippen.

— Ik geloof aan God, mijn makker, gelijk ik aan mijne begrafenis tegen morgen geloof; maar mijne biecht spreken... dat is wat anders.

— Gij hebt ongelijk.

Hier was er een oogenblik stilte, gedurende hetwelk de stervende in diepe overweging gedompeld scheen.

— Gij gelooft dan, hernam hij, dat ik zonder blozen het heilig kruisteeken zou kunnen maken?

— Heeft de hand van Napoleon zijn voorhoofd en zijne borst daarmede niet geteekend? Bloosde hij, wanneer hij, neder geknield, het hoofd ontblootte na een gevecht, dat bijna altijd eene overwinnig aanbracht? Gij hebt dan onze arenden vergeten, die zich nederbogen voor het kruis, op het geroffel der trommels? Gij herinnert u dan het *Te Deum* niet meer, dien overheerlijken zang, die onder het kanongedommel ten hemel steeg? Is dan ons krijgsmuziek uit uw geheugen gegaan, welk zich vereenigt om den God der heirscharen te loven? Denkt gij dan niet meer aan die priesters, welke met een kruisbeeld in de hand onze gelederen doorliepen, om de dappere krijgslieden die door het moordend staal nederstortten, te zegenen? Bloosden die wel, wanneer zij het teeken des H. Kruises maakten en zegden: Vergeef ons, mijn vader! Ja, makker, gij weet het, de dappere der dapperen. de ridder zonder vrees en zonder verwijt, de de onvergetelijke Bayard maakte, toen hij doodelijk werd gewond, van de handgreep zijns degens een kruis, om het zijnen laatsten zucht te geven. Bloosde Druot, wanneer hij zijne ziel aan God beval, telkenmale als een kanonschot een gevecht aankondigde? Neen, er bestaat geen schaamte in te belijden dat men christen is, want een groot krijgsoverste heeft het gezegd: De goede christenen maken de goede krijgslieden uit. Geloof mij, broeder, als soldaat hebt gij als een moedig man geleefd; evenals onze meester moet gij als christen sterven.

— Remy, Remy! gij overtuigt mij, gij wint, zegde de stervende; ik geloof in God!

— Spreek voort.

— Ik wil sterven zooals onze keizer gestorven is.

— Zeer goed, broeder, zeer goed! Ik waszeker dat uw laatste dagnog eene overwinning zou zijn en wel de schoonste van alle, immers gij gaat u met God verzoenen.

— Eenen priester dan! Ik wil eenen priester hebben, riep de stervende.

— Présent, makker! Zie, ik breng u eenen priester.

— Waar is hij dan?

— Hij staat voor u...

— Remy, gij zoudt...

— Uw oude wapenmakker is de priester dien gij dezen morgen verstooten hebt. Nu, mijn zoon, begin.

De boeteling sloeg driemaal op zijne borst en begon met tranen eene belijdenis, die hij in berouw eindigde.

— Gij hadt het mij wel gezegd, mijn makker, sprak hij, en verhief het hoofd met fierheid, onder de hand die hem de absolutie gaf en hem vervolgens de H. Teerspijze toediende. Gij hebt mij de macht en den moed wedergegeven.... Nu is het zooals eertijds.

— Zijt gij niet meer bevreesd?

— Neen, ik ben moedig, ik vrees de dood niet meer.... Zij mag thans komen.... ik ben bereid.... Leve Jesus-Christus! Leve de keizer!

— Wel gezegd, mijn vriend.... Gij moet niet meer vreezen; want heden hebt gij het hemelsche Austerlitz gewonnen.

. . . . . .

Toen de zieke, met God verzoend, het woord weer hernam dat hij eenigen tijd verloren had, bemerkte hij zijnen wapenbroeder geknield bij hem zittend: «Het is wel, Remy, zegde hij, wees gerust, op mijne beurt zal ik voor u bidden, niet op de aarde, maar daar in den hemel....

Nu veranderden zijne gedachten. Wat uur is het? vroeg hij zachtjes.

— Negen uur, antwoordde Remy.

— Op dit uur, hernam de zieke, was de slag gewonnen, maar het was gedurende den dag, de zon schitterde in vollen luister; nu is het nacht voor mij, ik zie niet meer, de dood heeft mijne oogen gesloten.

— Schep moed vriend, de goede God zal ze u openen, na de duisternissen komt het licht, voor den bekeerden zondaar is het graf de haven des hemels.

Maria, zijne trouwe dienstmeid, zat steeds geknield bij het bed van haren meester, die hare aanwezigheid raadde, doch haar niet meer ontwaren kon; zij bad met vurigheid, hoe meer het laatste oogenblik naderde des te vuriger waren hare gebeden.

— Maria! zegde haar de stervende.

— Wat belieft u Mijnheer? antwoordde deze.

— Ik moet u een laatste verzoek doen, gij zult het volbrengen niet waar? Gij belooft het?

— Ik beloof het plechtig.

— In de eerste dagen der lente zult gij naar Zwitserland gaan, en daar Onze-Lieve-Vrouw gedurende negen dagen voor de rust mijner ziel bidden.... Mijne moeder had een groot betrouwen in die goede Lieve-Vrouw.

Vervolgens richtte hij het woord tot zijnen wapenbroeder:

— Waar zijt gij, eerwaarde vader?

— Aan uwe zijde, mijn zoon.

— Wat uur is het?

— Tien uur.

— Dat is het uur van mijnen doodstrijd. Zegen mij vader. Ziet gij nu op mijne borst geen eerekruis aan een rood lint gehecht?

— O ja, ik zie het.

— Het draagt het afdruksel van eenen kogel.

— Ja, mijn zoon.

— Dit kruis draag ik sedert twee en dertig jaar.

— Sedert den veldslag van Austerlitz?

— Ja, broeder.... het was het kruis des keizers. Toen heeft het mij het leven gered; ik schenk het u; geef mij in verwisseling het uwe, dat van mijnen God; het zal heden mijne ziel redden. . . . . .

Eenige stonden later had de dood haar werk voltrokken.... kolonel de Saint-Eustache was niet meer...

GENTBRUGGE. — *Burgerstand van* 22 *tot* 29 *Sept.* — *Geboorten.* — De Smet Denise, Ploegstraat, 26. — Teurrekens Marie-José, Ongerijstraat, 28/1.

Trouwbeloften. — Govaerts Filiep, ijzerenwegwerkman, Gontrodestraat, 31 met De Keyser Estella, breidster, Pontstraat, 22. — De Riquier Georges, coiffeur, S. Amandsberg met De Smet Judith, z. b., Scheldekant.

Overlijdens. — Bracke Marie, handelaarster, 65 j., wed. De Mey, Kerkstraat, 163. — De la Ruelle Gustaaf, 8 j., Gontrodestr., 50. — De Rycke Bernard, arb., 52 j., echtg. D'Haemers, Mariakerke. — De Jonghe Louise, 33 j., z. b., Bruss. st., 205. — Tack Julia, z. b., 83 j., wed. Van Hee, Sasstr., 28

EDEGEM. — *Burgerstand van* 19-25 *September.* — Geboorten. — Guldentops Albert. — De Schaepmeester Frans.

CONTICH. — *Burgerstand van* 1-27 *Sept.* — *Geboorten.* — Claes Frans, Pierstraat, 31. — Van Kerckhoven Albert, Edeghemschesteenweg, 36. — Raets Mathilde, Ooststatiestraat, 57. — Fierens Martha, Duffelh ek, 24. — Bouwens Alois, Duffelhoek, 19 — Van Put Maria, Molenstraat, 105.

Huwelijk. — Aerts Lod., timmerman met Hellemans Ludovica, z, b., beiden alhier.

Overlijdens. — Tuyteleers Lod., landb., Conticlhof, 17, 41 jaar — Willems Maria, 2 jaar, Antw. steenw., 96. — Valentijns Joanna, z. b., 80 j., Duivenstraat, 14.

Inlichtingsbureel voor Belgische krijgsgevangenen, Savaanstraat, 33, Gent.

De volgende krijgsgevangenen vragen nieuws van hunne familie:

Walleyn Hector, 5e linie, Gustrow, Bar. 69. Zijne vrouw Leonie Kimpe woont te Bovekerke bij Dixmuiden, West-Vlaanderen. — Everaert Pieter, 1e jagers, Grosses-Moor (Soltau). (Zijne moeder, wed. Everaert woont te Lichtervelde, West-Vl.). — Lagrou Edmond, 9e linie, Gustrow, Bar. 70 V. Sud. (Zijne vrouw Lagrou-Lefever woont te St Andries bij Brugge, Doorenstraat.) — Marcus Jeroom, 9e linie, Gustrow, Bar. 70 Sud, (van Eernegem, Kapellewegel bij Oostende). — De Jonckheere Jozef, 27e linie, Koltenkirchen (Parchim). (Familie: De Jonckheere Henri, Moesemenstraat, Lauwe bij Kortrijk). — Debuire Désiré, Havelberg, camp 2, 2e Cie, 4/D, matr. 3551. (Familie: 3, rue Pierre Dhalluin, Wattrelos, arrondissement de Lille-Nord). — Van Elslander Petrus, Hameln, s/Weser, Hannover, 8e Cie. 2e groupe, no 2545. (Ouders: Van Elslander, Beythem bij Rousselaere). — Van Elslander Odiel, (14 -jaar) Hameln s/Weser, Hannover, Lazarett 2539, 8e Cie, 2e groupe (Ouders: Van Elslander, Beythem bij Rousselaere). — Cuylle Arthur, 9e linie Forteresse, Gustrow Bar. 70 V. Nord. (Familie: A. Cuylle, Bovekerke bij Dixmuide). — Wittevrongen Henri, Lubecq, Hochhofenwerk, Herewyck. (Familie: Wittevrongel Joannes. landbouwer, West-Roosebeke, bij de Vijfwege). — Vandenhende Emiel, 4e lansiers. Gustrow, Bar. 29. (Familie: Ronse, Prinskouter). — Parmentier Arthur, Hameln s/Weser, Hannover, 4e Cie. matr. 1146. (Familie: Mad. Parmentier-Crabé, bij Ad. Crabé, wijk Paradijs, Reckem, West-Vl.). — De Joncker Gustaaf, Altengrabow, Bataillon 4, Cie 4, Bar. 50, no 556. (Familie: De Jonckher Jules. Reckem, In de meerschen van het Paradijs, West-Vl.). — De Smedt Emiel, 2e jagers te voet, 2/2, Soltau, Vordener Moor, Hannover. (Familie: Desmedt Pieter, Eernegem bij Oostende). — Meerhoudt, 27e linie, Konigsbruck, Kall 9, Sacksen. (Familie: Dayer Hippoliet, gemeenteraadslid, Meenen, West-Vl.). — Vandensteele, Kalten kirchen. Holstein. (Familie: Charles Vandensteele, 56, Wervickstraat, Meenen West-Vl.). — Van Vreckhem Edmond, St Lievens-Houtlem).

De Geeter, Kalterkircher, Holstein (Familie Degeeter Cyriel, Meenen, rue de la Redoute, 60, West-Vlaanderen. — Crombez, Kalterkircher, Holstein (Familie Alb. Crombez, 273, rue de Lille, Meenen, West-Vl. — — Engels Henri, 4e lanciers, Gustrow, Mecklenburg, Bar. 60, Sud. (Familie Engels-Van Campenhout, Cruyneke). — Colpaert Henri, 1e jagers te voet, Gustrow, Mecklenburg, Bar. 78, Nord V. (Familie Henri Colpaert, Zerweg, Aertrycke, West-Vl.). — Fl. Delplace gefusilleerd te Friedrichsfeld bei Wesel, no 12594, Bar. 20 B. (Familie Madeleine Jan, landbouwer, Snaeskerke bij Oostende). — Van Coppenholle Camiel, no 5633, Hameln a/ Weser, Hannover, 5e Cie, 9e groep. (Familie M. Van Coppenholle, 32, rue Courte, Oostende). — Bonte Richard, no 721, 5e Cie, Gardeleger in Altmarck (Familie Bonte, Bouchaute). —. — Knockaert Camiel, Soltau, Lichtenhorst Bar, 2 (Familie M. Camiel Knockaert-Vermeersch, rue de Warneton, Comines, West-Vlaanderen). — Depuydt Julien, Soltau Lichtenhorst, Baracke 10 (Familie Desiré Depuydt-Battryse, Leke en Oscar Depuydt Lingier, Couckelaere, West-Vlaanderen). — Boone Jules, Soltau, Lichtenhorst, Bar. 2 (Familie Mad. Boonel-Vandenbussche, steenweg van Wervicq, Komen, West-Vlaand.) — Benthein Louis, batterij van reserve, Oldenbroeck Holland) Vrouw Bentheim-Coryn, Blauwe Sluyze, Breedene bij Oostende.)

Antwoorden aan *Het Volk.*

AANKONDIGINGEN.

EEN DEFTIG MAN biedt zich aan om met kar en hond dagelijks **VERVOERWERK** tot 1000 kilo te doen. Adres: RAM, 19, bij de Burgstraat, Gent. (842)

Verkooping van BOOMEN
53 Wilgen, 45 Canadas, 257 Elken.
Zich te wenden tot den
notaris BRAET, Waerschoot.

Verkoop van BOSCHGROND
op vijf hectaren
Zich te wenden tot den (822)
notaris BRAET, Waerschoot.

ARTESIAANSCHE PUTTEN
op alle diepten.
Plaatsingen van Pompen in alle soorten.
Remy Baeyens en René Van Herreweghe
opvolgers van 827
PIETER BOVÉ
42, Statiestraat, 42, WETTEREN.

AANGEKOMEN
bij Albert BRACKE-CAMPENS
Eedverbondkaai, 23-25-26, Gent
(Kortrijkschepoort)
Twee schepen Musschekoppen
(zonder fijn)
Een schip Eergsche Kolen
Een schip Briketten & Cokes
Altijd te verkrijgen **Echte Anthracieten** (Belgische). Eerste kwaliteit voor Poële-Cade en voor Moteurs à Gaz-pauvre. (146)

CARBUUR-LAMPEN
VAN HET GEKEND MERK
L. B.
VERKRIJGBAAR BIJ
Auguste Verstraete
KLEIN GEWAT GENT
— — 623
Inkoop van OUD LOOD
AAN DE HOOGSTE PRIJZEN

Robert Klaes, AALST
Dépot : Café HET VOSKEN
9, St-Baafsplaats, GENT
Groote keus van **CARBURE-LAMPEN.** — Specialiteit van electrieke **ZAKLAMPEN, BATTERIE's** enz.
Bijzondere prijzen voor winkeliers. (655)

HARINGHANDEL.
Voor drogen en pekelharing, rolmops, gerookte makreel, aberdaan, stokvisch, schelvisch, sardienen, enz., enz. wendt U tot het Hulphuis der Haringrookerij **Octaaf VANDEN BOSCH, 46, Oudburg, Gent.**
VOORDEELIGE PRIJZEN.
(729) *GOEDE KWALITEITEN.*

Te Verkoopen te HEUSDEN
180 CANADAS.
Zich te wenden tot (841)
Jules POPPE, Ganzendries, HEUSDEN

SODOLINE.
Beste zeeppoeder, aangenomen door alle groote wasscherijen, hospitalen en andere gestichten, vervangt bruine zeep, fr. 0,40 de kilo; bijzondere prijzen voor winkeliers en voortverkoopers.
Algenteen depot voor Gent en omliggende: 51, Noordkaai. (799)

ELECTRISCHE BENOODIGHEDEN
METAALDRAADLAMPEN (342
Voordeelige prijzen voor Plaatsers
J. NEYT, Twaalfkamersstraat, 42, GENT

CARBURELAMPEN-CARBURE
Fabriek van CARBUREDOOZEN
Bekken, Tulipen, Griffen en alle toebehoorten
Alle electrische benoodigheden - Zaklampen
Uitsluitelijk voor Voortverkoopers
Prijzen buiten alle concurrentie
Alle bestellingen worden onmiddellijk geleverd
DE MAEN — Soc. An. — LOKEREN
BOOMSTRAAT, 61 — SCHOOLSTRAAT, 65
Bestellingen voor Gent en omliggende worden aangenomen **CAFÉ CÉSAR, Antwerpsche Steenweg, 27,** (Dampoort). (464)

CRESOLINE
is het beste INSEKTENDOODEND en **Reukverdrijvend ONTSMETTINGSMIDDEL**
Het werd door de Openbare diensten aangenomen, als de eenige ontsmettingstof, die alhoewel zij van bestendige werking is, geene bijtende stof bevat, en ons kan vrijwaren voor alle aanstekelijke ziekten.
Zij is bijzonder geschikt voor pisbakken, gemakken, vuile waterloopen, enz.
Eene kleine hoeveelheid maakt den vuilsten afval onschadelijk en doodt de larven van vliegen, muggen, enz.
Het kost slechts 0,50 fr. de liter.
Prijsvermindering volgens hoeveelheid.
Eenig depot: **AUG. MUSSCHE**
ST-JACOBSNIEUWSTRAAT, 37, GENT
Hulphuis: Van Monckhovenstraat, 9
VLIEGENVANGERS, CHLOORKALK
CREOLINE, FORMOL 40 % 413

DEPOT VAN RIETMATTEN.
Bericht aan Hofbouwers en Spaelkaten.
Het Hofbouwgesticht CAMPENS, gebroeders te Mello, levert beste rietmatten van het van oud gekend huis **J. DIERCKX-MAMPUYS**, Boom, aan den prijs van fr. 0,55 de vierkante meter. Franco alle stetiën en omtrek Gent per 200 genomen of fr. 0,575 de v. k. te huis besteld. (796)

TE BEKOMEN, bij G. DEWEERDT, te Sleydinge, alle soorten in beste hoedanigheid **APPEL- en PERENBOOMEN**, van af één frank tot een frank en half, volgens soorten en hoeveelheid.
Allerschoonste gelegenheid voor vooruitziende eigenaars. (837)

OVER TE NEMEN, een voordeelige conditiën, een oud en welgekend huis van **VERKOOP VAN DAMEN- EN KINDERHOEDEN.** De zaak bestaat sedert lange jaren, en is bijzonder goed voor personen op de hoogte van het vak.
Zich te wenden tot C. J. STURM, Kasteellaan, 52, Gent. (2291)

BRUINE ZEEP, prima kwaliteit, in bussen van 25 kilo, geraffineerd zout en gemelen zout aan zeer voordeelige prijzen. Zich te wenden *LA PERSEVERANCE*, Slachthuislaan, 16, Gent. (819)

De Firma L. DENS & Cie
brengt terkennis der belanghebben en dat zij koopwaren aanvaardt ter
VERZENDING VAN en NAAR LUIK
De afreizen geschieden wekelijks aan zeer voordeeligen vrachtprijs.
De dienst VAN en NAAR ANTWERPEN
geschiedt regelmatig elke week langs beide kanten.
Voor inlichtingen en vrachtprijzen.
ten kantore van
L. DENS en Cie, GENT
Nieuwbrugkaai, 5. 376

Beschikbare Champagnewijn.
Laatste aankomst van 5000 **FLESSCHEN** aller merken.
Verkocht, in volle vertrouwen en onder waarborg der beste fransche wijnen van het huis **ALEXANDRE.**
In depot bij DE BAERDEMAECKER, 27, **FIEVESTRAAT**, te **GENT.**
N. B. — Daar Frankrijk den uitvoer der wijnen verboden heeft, zoo verzoeken wij onze koopers van deze laatste zending te willen gebruik maken. (650)

AUTO-COMPTOIR
36, VOLDERSTRAAT, 36, GENT.
Carbure de Calcium
Gebreveteerde **LAMPEN**, toestellen en toebehoorten. Aangekomen 200.000 kilo **CARBURE** 15/25 en 25/50, in vaten van 100 en 50 kilo.
3000 **LANTAARNEN.**
5000 **HUISLAMPEN** van alle modellen aan zeer lage prijzen.
Gezien de groote voorraad in magazijn worden de bestellingen onmiddellijk uitgevoerd. (677)

TE BEKOMEN, bij G. DEWEERDT te Sleydinge, beste **CONFITUREN, APPELS, PEREN** en **PRUIMEN**, aan 68 fr. de 100 kilo.
Confituren van **ABRICOZEN** aan 77 fr. de 100 kilo, franco thuis geleverd. (836)

CAMION. — Overdekte camion voor 1 en 2 paarden, zeer goeden staat, patent asser Gewat, 11, Gent. (466)

"ERA"
de beste SCHOENCRÈME met TERPENTIJN
GENERAAL AGENT VOOR BELGIË
DEPOT Scheldelaan, 47, Gent.
74

SIGAREN "VITA"
Eenig Agent-Depothouder voor West-Vlaanderen
L. SEBRUYNS-DESMET
1, KOORNMARKT, KORTRIJK
Voorraad : 250.000 SIGAREN
VERZENDING VAN STALEN : SOORTEERING **A — 3** FRANK
NIET VRACHTVRIJ SOORTEERING **B — 5** FRANK
ERNSTIGE AGENT GEVRAAGD IN IEDERE GEMEENTE. 656

ECLAIR WITTE MALSCHE ZEEP
ZONDER WEERGA VOOR HET AFKOKEN, HET WASSCHEN EN HET SCHUREN
ECLAIR kost maar de helft van de bruine zeep, zoowel nu als in gewone tijden. (404)
In 't groot: BENARDSTRAAT, 44, GENT.